~

~

~

ده

فرانسیسکۆس بە برایانی گوت خوداحافیز، دانەوێوەو بەر دەرگاکەی پۆرتیۆنکولای ماچکرد، پاشان نیگا فرمێسکاوییەکەی بڕییە هەموو شتێك، خواحافیزیی لە درەخت و تەیرو برا نەمامە خۆنەویستەکانی کرد، خوداحافیزیی کرد لە دڕك و پونگەو هەموو تەرزە گوڵە کێویلە و جۆرە تەڵانێکی چکۆڵە کە لە دەوروبەری دایکە پیرەکەمان، پورتیۆنکولا ڕووابوون.

گوتی: " دەی برا لیۆن بەناوی خودا!" وایگوت و چووینە دەرێ.

لێمپرسیی: " برا فرانسیسکۆس، بیرتکردۆتەوە بچین بۆ کوێ؟"

وەڵامیدامەوە:" بۆچی بیر لەوە بکەینەوە؟ خودا ئەوە دەکا، ئەوەش بەسە. چما تۆ ئەو گوڵە زەردە پرشنگدارانەت نەدیوە

که لەخۆر دەچن؟ ئەوانە ڕێك سەر بەرەو لای خۆر هەڵدەبڕن و گوێڕایەڵانە ڕوخساریان بەرەو ئەو لایەدا وەردەگێڕن کە خۆری بۆ دەچێ. برا لیۆن ئێمەیش هەر واین، لێگەڕێ سەرمان ڕووەو خودا هەڵبڕین!"

هاوین خەریکبوو کۆتایی دەهات، ئەرز خەنیی و خۆشحاڵ وەك ژنێکی زەیستان دەحەوایەوە. کێڵگە درەوکراوەکان و ڕەزە ڕنراوەکان هێشتا دەبریسکانەوەو هێشتا لەنێو گەڵای دارسێوو پڕتەقاڵەکاندا، پەڕەسێلکەی زۆر بچووك و ڕەشی سەوزباو، چاوەڕێ بوون قولنگەکان بێن و بە باڵەکانیان بیانبەن. ئاسمان بە ڕووپۆشێکی تەنك و نەرم پۆشرابوو، پێدەچوو باران لەچیاکانەوە بەڕێوەبێ، ئەرز بۆنی لێوە هەڵدەسا.

فرانسیسکۆس قووڵ هەوای هەڵدەمژت، من دەمبینی هەمدیس ڕوخساری ئارامییەکەی خۆی بۆ دەگەڕێتەوە. بە بەرزاییەکدا داگەڕاین و پاڵماندا بە دیواری ڕوخاوی بورجێکی کۆنەوە، من بۆ خوارەوە لەدەشتەکەم ڕووانی، خودایە چ ئارامییەك بوو، چ نەشئەو چ لەزەتێك بوو! بونیام

هەستیدەکرد کە ئەرز ئەرکی سەرشانی خۆی بەتەواوەتی بەجێهێناوەو ئەلعانیش دەحەوێتەوە.

فرانسیسکۆس لای بۆ کردمەوەو گوتی:" برا لیۆن، ئەیکۆنێکی پیرۆزم بیردێتەوە کە جارێکیان لە (ڕاڤێننا) بینیم. خاچپەرستەکان ئەو ئەیکۆنەیان وەك تالآنیی لەخۆرهەلآتەوە بۆ وڵات ناردبۆوە، ئەو سەربازانەی خودا ڕۆیشتبوون تا مەرقەدی پیرۆز ڕزگارکەن، گەیشتبوونە کوستانتینیەو لەوێ بەجوانیی ئەو شارە سەرسام ببوون و کەوتبوونە ژێر سیحری سەروەت وسامانەکەیەوە. ئیدی مەسیحیان بیرچووبۆوەو خۆیان بەسەر شارەکەدا دابوو، کەوتبوونە قەتڵوعام و سوتاندن و تالآنکاریی و پاشان بەدەسکەوتەکانیانەوە بۆ وڵات گەڕابوونەوە. ئەو ئەیکۆنە دەگمەنە خەوی مەریەمی پاکیژەی نومایش دەکرد، ئەو وێنەیە یەکێك بوو لەو شتە تالآنکراوانەی کە بۆ ڕاڤێننایان هێنابۆوە. خودایە، برا لیۆن ئەو ئەیکۆنە چ موجیزەیەك بوو! دایکی خودا لەنوێنەکەیدا ڕاکشابوو، دەستی بەنیشانەی خاچ داناوو زەردەخەنەیەکی بەختەوەرانە هەموو ڕوخساری

پۆشیبوو. ڕووپۆشێکی وەنەوشەیی بەسەرەوەو دەستەکانی داخوراوو چرچ و لۆچ بە ئیشوکاری ناو ماڵ، گۆنای ژاکاوو پای بریندار بە بەردو دڕك و داڵ، بەڵام زەردەخەنەیەك، کە وەك بڵێی هەڵگۆزراوی شادومانییەکی نهێنیی ناخیی بێ، کەوتبووە سەر لێوانی و بەسەر هەموو ڕوخساریدا پەخش ببوو. ئاخر وی ئەرکەکانی سەر شانی بەجێهێناوو ئارام و هێور ڕاکشابوو. باشە کام ئەرك؟ ئەرکی خستنەوەی ڕزگارکەری دونیا. ئەلعانیش برا لیۆن، کاتێ لەم دەشتە تژیی بە ئارامییە دەنۆڕم کە بەری خۆیداوە، وا دێتە بەرچاوم کە ئەرزیش وەك مەریەمی پاکیژە، بە هەمان شێوە پاییزان بحەوێتەوە!"

چەندین ڕۆژ و چەندین هەفتە بەڕێوەبووین. بەرەو کوێ؟ بۆ ئەو شوێنەی خودا دەیویست. فرانسیسکۆس نەدەچووە ژێر باری ئەوەی هەر جۆرە وادەو جێگەیەك دەسنیشانکا، ئیدی وەك گوڵە زەردەکە شوێنپێی ڕوخساری خودای هەڵدەگرت.

گوتی:" چ بەختەوەرییەکە خاوەن چ هەڵبژاردنێك نەبیت، چ بەختەوەرییەکە کە چیدی پێویستت بەوە نەبێ بڵێی من، چ

پێویستت بەوە نەبێ بیر لەوە بکەیتەوە کە فلاّن کێیەو ناوی چییە و ئیدی لێوانلێو لەمتمانە، خۆت بسپێریتە (با) ی خودا! ئەمەیە پێی دەگوترێ ئازادیی! باشە ئەدی کێ ئازادە؟ برا لیۆن گەر کەسێك ئەو پرسیارەت لێبکا، تۆ چیی وەڵام دەدەیتەوە؟ ئەوەی کە کۆیلەی خودایە؟ ئیدی هەموو جۆرە ئازادییەکانیتر کۆیلایەتیین!"

ڕۆژێکیان لە گوندێك لاماندا. فرانسیسکۆس زەنگۆڵەی بزنەکەی هێنایە زرنگە، جوتیارەکان کۆبوونەوە، ژن و پیاو هاتن و گوێیانڕادێرا. ئەوان دەیانزانی ئەو پیاوە پا پەتییە کێیە، دەنگوباسی ئەو موجیزانەی کردبووی و ئەڤینی بۆ هەژاریی، بۆ خاتوونی دڵەکەی گەیشتبوونە ئێرەش. فرانسیسکۆس چووە سەر بەردێك.

گوتیی:" براکانم، لەبارەی چییەوە وەعزتان بۆ بدەم؟ چۆن دەتوانم ئەو ڕێگەیەتان پیشاندەم کەدەچێتەوە سەر بەهەشت؟ ئێستا ئێوە خۆتان لەسەر ئەو ڕێگەیەن، لەبەر ئەوەی ئێوە خەڵکانی هەژارو ساکارو نەخوێنەوارو ئیشکەرن، تا ئەو ڕادەیەی کە خودا دەیەوێ."

فرانسیسكۆس لەقسان ڕاوەستا، بەسەر سەربانەكانی ئەو دەوروبەرەوەو لە نێو دارو پەردووی بورجە داڕوخاوەكەدا، پەڕەسێلكەكان كۆببوونەوەو گوێیان ڕادێرا، دردۆنگ بوون و پێدەچوو خۆیان ئامادەی ڕۆیشتن كردبێ و چاوەڕێی بای گونجاو بن. دەیانچریكاندو كەوتبوونە باڵەفڕێ، بەپۆل دابەزین و بەدەوراندەوری فرانسیسكۆسدا نیشتنەوە.

فرانسیسكۆس لەحەژمەتا هاواریدەكرد، زۆری لەخۆیدەكرد دەنگی بەسەر چریكەچریكی پەڕەسێلكەكانی دەوروبەری و ژوور سەریدا زاڵكا.

هاواریكرد:" براكانم، ئەم ژیانەی سەر ئەرز خەونێكی فریودەرانەیە، ژیانە ڕاستەقینەكە، ژیانە ئەبەدییەكە لە ئاسمان چاوەڕێماندەكا. سەیری ئەرز مەكەن، بەڵكو ڕوانینتان بۆ سەرەوە هەڵبڕن، براكانم ئەو قەفەسە بكەنەوەو لێیەوە بفڕنە دەرێ كە لەوێدا ڕۆح بە دەنووكە خوێناوییەكەی لەهەوڵی كردنەوەیدایە!"

هاواریدەكرد، دەنگی نووسا، پەڕەسێلكەكان لێنەدەگەڕان دەنگی ببیسترێ، پۆلە پەڕەسێلكەیتر نیشتنەوە،

دەیانچریکاندو لێنەدەگەڕان دەنگی ببیسترێ. فرانسیسکۆس ئاوڕی بۆ دانەوەو بە دەنگێکی تژیی لە میهرو سۆز و پاڕانەوە گوتی:

- " برا چکۆڵە پەڕەسێلکەکانم، لێتان دەپاڕێمەوە بهێڵن منیش بدوێم! ئێوە کە لەگەڵ بەهاردا دێنە دونیا، ئێوەی پەیام هەڵگرە جووانە چکۆڵەکانی خودا، بۆ ساتێك باڵەکانتان لێکنێن، لە بازنەیەکدا بە ئارامیی ڕیز بەستن و گوێڕادێرن، بە بێدەنگیی لەسەربانەکان ڕیز بەستن و گوێڕادێرن. ئاخر ئێمە لێرەدا لەبارەی ئەو خودایەوە دەدوێین کە پەڕەسێلکەکان و بەشەری خوڵقاندووە، لەبارەی خودا هاوبەشەکەمانەوە دەدوێین، پەڕەسێلکە چکۆڵەکانم گەر خوداتان خۆشدەوێ، گەر وەك برایەکی خۆتان منتان خۆشدەوێ، ئەوا بێدەنگ بن! من سەرنجدەدەم کە ئێوە خۆتان بەرەو سەفەرە درێژەکەتان، بەرەو عارەبستان ئامادەکردووە، خودا ئاگادارتان بێ، بەڵام بەر لەوەی بەرێکەون، باشترە گوێ لە پەیڤەکانی خودا ڕادێرن."

کاتێك پەڕەسێلکەکان گوێیان لە قسەکانی فرانسیسکۆس بوو، باڵەکانیان لێکنا، بێدەنگ و ڕێکوپێك بەدەوریدا ڕیز

بوون و لەسەر شانی نیشتنەوە، هەمووان چاوەچکۆڵە گردەکانیان بڕیبووە پەیڤگۆی خودا کە دەدوا. تەنها ئەوەندە نەبێت کە ناو بەناو شادومانییەکی ڕووت دەیخستنە باڵەفڕەو دەتگوت پەرۆشی ئەوەن بەرەو ئاسمان لەشەقەی باڵ بدەن و بفڕن.

کە جوتیارەکان ئەو موجیزەیەیان بینی، ژن و پیاو بەسەر پای فرانسیسکۆسدا کەوتن.

ژنان هاواریانکرد:" ئێمەیش ببە، ئێمە چیدی پەرۆشیی ماڵ نین، دەسبەرداری ماڵ و مێرد دەبین، دەمانەوێ بچین بەرەو شانشینی بەهەشت. حەز دەکەین ئێمەیش بەپێی پەتیی بڕۆین و جبە بپۆشین و شوێن پێت بەرەو مردن هەڵگرین!"

پیاوانیش پای فرانسیسکۆسیان ماچککردو هاواریانکرد:" ئێمەیش چیتر ژنەکانمان ناوێ، نامانەوێ چیتر عەردەکانمان بکێڵین، ئێمەیش دەمانەوێ بێین بۆ شانشینی بەهەشت. برا فرانسیسکۆس بمانبە!"

فرانسیسکۆس هەڵدەلەرزیی، ئەدی باشە چیی لێکردبان؟ بۆ کوێی بردبان؟ چۆناو چۆنیی خواردنی دابان؟ ئاخر چیی بەسەر دونیادا دێ گەر هەمووان ببنە قەشەو ڕاهیبە؟

گوتی:" براکانم، حەز دەکەم شتێکیتریش بڵێم. تەنێ یەك ڕێگە نییە کە دەچێتەوە ئاسمان. تەنێ ئەو ڕێگەیە نییە کە قەشەیەك بێ ژن و بێ نان و بێ گەرمایی ئاگر دەیگرێتەبەر، بەڵکو ڕێگەیەکیتر هەیە کەمەسیحییەکی هاکەزایی و میهرەبان دەیگرێتەبەر، ژن دەهێنێ و منالێ دەخاتەوەو نەسلی ئینسان لەسەر ئەرز بەهێز دەکا. ئەوە نە شتێکی ڕاستەو نە خوداش پێیخۆشە کە عەرد نەکێڵرێ و تۆو نەکرێ، کە ژنان منالێ نەخەنەوە. خودا بۆ ئێوە کە لەسەر ئەم ئەرزە دەژین، هاوئامێزیی بێگەردو نان و ئاگردان و ئاخاوتنی ئارامانەی خولقاندووە! سوێند دەخۆم درێژەدان بەم ژیانەی ئێستاتان دەتانگەیەنێتە بەر دەرگای بەهەشت!"

هەندێك لە جوتیارەکان بەبیستنی ئەو قسانە تووڕە بوون.

- " تۆ ئاگرێکمان بۆ دەکەیتەوەو پاشانیش هەوڵدەدەیت بیکوژێنیتەوە. گەر ئەو قسەیەی یەکەمجارت ڕاستە کە ئێمە

بۆ ئەوەی ڕزگار بین دەبێ ڕوو لەدونیا وەرگێڕین، ئەوا لەگەڵ خۆتمان ببە، خۆ گەر ڕاستیش نییە، ئەوا لێمانگەڕێ و بەڕێی خۆتا بڕۆ!"

ژنان زیاتر تووڕە ببوون.

هاواریانکرد:" قەشە، ئەوە شتێکی حەق و شەرافەتمەندانە نییە! بتەوێ و نەتەوێ ئێمە لەگەڵت دێین! چما ئەدی ژنانیش ناچنە بەهەشت؟ ئەی مەریەمی پاکیژە چۆن دەچێتە بەهەشت؟ دەی ئێمەیش دەمانەوێ بچینە بەهەشت!"

فرانسیسکۆس نائومێدانە دەستی بەیەکدا مالّی و لێیان پاڕایەوە.

- " ڕاوەستن! ڕاوەستن تا دەگەڕێمەوە. یەکەمجار ئەوەی هەتانە بەسەر هەژاراندا دابەشیکەن، وەك ژن و پیاو پێکەوە بەحیشمەتەوە بژین، کوفر مەکەن، هەڵمەچن، ڕۆژانە سێجار کڕنۆش ببەن و پێکەوە فەرزی نوێژ بەجێبێنن. منالّەکانم، ئەوە پێویستی بەئامادەییەکی درێژخایەن هەیە، ئێوە خۆتان ئامادەکەن و من دەگەڕێمەوە بۆ لاتان!"

ئەوجا بەهەنگاوی گەورە لە گوند چووە دەرێ و هەمدیس هاواریکرد: "دەگەڕێمەوە!"

منیش بەپەلە دوایکەوتم، لەدواوە گوێم لە ژنان بوو کەوتنە جنێودان.

- " هەی کەڵەکچییانە، درۆزنانە، کەڵەگایینە، تاوانبارینە!"

وایانگوت و ئیدی یەکەمین بەرد هاوێژرا، بەڵام ئێمە دوور کەوتبووینەوەو چیدی گوندەکە نەدەبینرا، ئەوسا ڕاوەستاین تا بحەوێینەوە.

ئازایەتیمدایە بەرخۆم و گوتم:" برا فرانسیسکۆس، وابزانم ئێمە ناحەقین. بونیام کە لەگەڵ یەکێکدا دەئاخڤێ، پێویستە زیاتر لەتواناو حەوسەڵەی ئەو کەسە قسانی بۆ نەکا، ئیتر لەوە زیاتر دەچێتە خانەی هەواو هەوەسی شەیتانەوە!"

فرانسیسکۆس لەفیکرەوە چوو، لەسەر بەردێك دانیشت. وەڵامینەدامەوە، خەیاڵاتی سەرگەرمی کار بوو، چونکە دەمارەکانی لاجانگە و نێوچەوانیم دەبینی کە دەئاوسان. بەرامبەری دانیشتم و چاوەڕێ بووم. لەو گوندە چەند لەتە

نانێکی وشك و زەیتون و دوو بۆڵ ترێیان پێدابووین. من برسیم بوو.

گوتم:" برا فرانسیسکۆس، خاچ بکێشەو با شتێك بخۆین، چما برسیت نییە؟"

بەڵام ئەو گوێی لێمنەبوو، لە بیرو خەیاڵاتەکانیدا ڕۆچوو بوو.

دوای قەدەرێك بێدەنگیی، گوتی:" برا لیۆن، نەفرەت لەو گوندەی کەهەموو خەڵکەکەی ئیماندارو چاکەخوازن، نەفرەت لەو گوندەش کە چ ئیماندارو قەدیسێکی تێدا نییە!"

من کەوتمە خواردن و هەموو ئەو شتانەشم وەبیری خۆم دەهێنایەوە کە لە گوندەکەدا بینیبووم و بیستبووم، دەتگوت شەیتان هاتۆتە ناخمەوە، بە توڕەیی قسانم بۆ خۆم دەکرد:" برا فرانسیسکۆس، تۆ هەر خۆت دەڵێیت کە بونیام بۆ گەیشتنە لای خودا، دەشتوانێ ڕێگەیەکی هەموار بگرێتەبەر، گەر وایە، ئەدی تۆ بۆچیی ڕێگە سەرەو ژوورکەکەت هەڵبژاردووەو ئاوها عەزابی خۆت دەدەیت؟ ئەو کەسەشی ژنی هێناوەو منالّی خستۆتەوە، چما ئەویش

دەتوانێ بەماڵ و کێڵگەو خواردنە خۆشەکانییەوە خودا بدۆزێتەوە؟ تۆ دەڵێیت دەتوانێ. دەی کەواتە با ئێمەش ژن بێنین و خانوویەك ڕۆنێین و وەکی ئینسان بۆ خۆمان بژین! ئێمە یەك ئامانجمان هەیە، ئەویش ئەوەیە بگەینە لای خودا، دە لێگەڕێ لەبری ئەوەی بەجلکی شڕو پڕەوە بچینە بەردەمی، با تێکسمڕاوو بە زگی تێرەوە بچین! باشە برا فرانسیسکۆس ئەدی چۆن سبەینێ دەتوانیت بەم وەزعە خەراپەتەوە خۆت پیشانی خودا بدەیت؟ بیرت نایە پاپا چیی پێگوتیت؟ پێیگوتیت:(ئەم پیس و پۆخڵییە چییە؟ لە تەویلەی چ بەرازێکەوە هاتوویت؟) دەی خوداش هەر ئاوهات پێدەڵێ!"

من هەروا بۆ خۆم دەدوام و تیکە نانی زلم دەگلاند، بۆڵە ترێکەی خۆم خواردو چەند دەنکێکیشم لەوەی تریشیان کردەوە. خودایە گەر فرانسیسکۆس نەبا ئەوا هیچ ماتڵ نەدەبووم و یەکسەر دەگەڕامەوە بۆ ئەو گوندەو ئەو کیژەم دەخواست کە چووە بە دڵما. دواتریش هەڵبەت کەسێکی ئیماندار دەبووم، ڕۆژی نەك سێجار، بەڵکو سی وسێجار

سوژدەم دەبردو فەرزی نوێژم بەجێدەگەیاند، بەڵام وردە وردە لەخودا نزیکدەبوومەوە، هەر جارەی نەختێك، تا ئیتر ژن و منالّەکانیشم لەگەلّ خۆمدا دەبردو هەموومان پێکەوە دەچووینە بەهەشت!"

فرانسیسکۆس لەسەر ئەو بەردە جولاّ کە لەسەری دانیشتبوو، سەرم هەلّبڕی و ویم بینی، وەك ئەوەی گوناهێکم کردبێ لە حەژمەتا کروشکەمکرد، فرانسیسکۆس زەردەخەنەیەکی هاتێ.

گوتی:" برا لیۆن تۆ ڕاستدەکەیت، قەشەیی کارێکی زەحمەتە، هەموو ئینسانێك بەرگەی ناگرێ و ناچاریش نییە بەرگەی بگرێ، چونکە گەر وابا ئەوا دونیا وێران دەبوو. گوێڕادێرەو بزانە کاتێ لەسەر ئەو بەردە دانیشتبووم، چۆن خودا، سوپاس بۆی، ڕوناکیکردمەوە. ئێمە لەپالّ فیرقە توندو تیژەکەماندا، فیرقەیەکی نەرم و نیانتر، ئەهوەنتر ڕۆدەنێین کە هەموو ئیماندارێکی مەسیحی لە دونیادا بتوانێ خۆی تێدا ببینێتەوە. لەو فیرقە نەرم و نیانەدا برایان بۆیان هەیە ژن بێنن، عەردەکانیان بکێلّن، بە ئەندازە بخۆن و بخۆنەوە، چ

ناچار نەبن بە پای پەتیی بڕۆن، چ ناچار نەبن جبە بپۆشن، تەنها ئەوەیان لەسەربێ ژیانێکی چاکەخوازانە بژین، لەگەڵ دوژمنەکانیاندا پێکبێن، ڕوحم بە هەژاران بکەن، چاویان لەسەر ئەرز وەرگێڕن و بیبڕنە ئاسمان. برا لیۆن پێت چۆنە؟ لەگەڵمدایت؟"

ویستم بپرسم، برا فرانسیسکۆس خۆیشمان دەچینە ئەو فیرقەیەوە؟ بەڵام شەرمکردو ترسام.

بە قورگێکی وشکەوە وەڵامیمدایەوە:" بەڵێ، لەگەڵتام!"

باشە چیمگوتبا؟ ئاخر من ئیدی گلابوومە گەمەکەوەو دەبوو گەمە بکەم. بەرلەوەی فرانسیسکۆس بناسم، بە دوای خودادا ڕامدەکرد، بەڵام حەزیشم لە خواردن بوو. بەڵام کە فرانسیسکۆسم ناسی، ئیتر لە گەڕان بەدوای خودادا کەوتم و کەوتمە هەڵگرتنی شوێنپێی وی، چونکە دەمزانی ئەو ڕێگەکە بەڵەدەو ئیتر منیش بە کەماڵی ئیسراحەت شوێنی کەوتبووم. بەڵام هێشتا پەرۆشیم بۆ خواردن و شەراب و ژیانێکی هێمن و - شەرمدەکەم کە ئەمە دەڵێم، بەڵام هەر دەیڵێم - پەرۆشییم بۆ ژن بەرۆکی بەرنەداوم.

کاتێك فرانسیسکۆس بینیمی لە فیکرەوە چووم، لێیپرسیم:
" برا لیۆن بیر لەچ دەکەیتەوە؟"
وەلامیمدایەوە: " لە خودا!"
- " برا لیۆن، بیرتدێ هەموو ئەرزت بەدوای خودادا لەپێوەدا؟ خودات نەدۆزییەوە چونکە لەدڵتابوو. تۆ لەو کەسە دەچوویت کە شەوو ڕۆژ هەموو جێگەیەك بەدوای ئەڵقەیەکی ئاڵتوندا گەڕاوە، بەلام نەیدۆزیوەتەوە، چونکە لە پەنجەی خۆیدا بووە!"

*

ئێوارەیەکی درەنگ گەیشتینە کۆشکە بەناوبانگەکەی (مۆنتێفێلترۆ)، ئالایەکی ڕەنگاوڕەنگ بەسەر بورجەکەیەوە دەشەکایەوە، دەنگی شەیپوور لەدرزو دەلاقەکانی دەوروبەرەوە دەهاتە گوێ، پەردەی سووری گرانبەها بە پەنجەرەکانەوە کرابوون، دیواری کۆشکەکە بە گوڵە مۆرت و گەلای داردێمشت ڕازێنرابۆوە. پیاوان و خانمان بەسواری

ئەسپەوە بەسەر پردێکی هەڵواسراودا دەپەڕینەوەو خزمەتکارێکی جوانکیلە بەپەلە دەچوو یارمەتییان بدا تا لەسەر ئەسپەکانیان لەبەردەم دەرگاکەدا دابەزن. هەموو ڕێگەکە، لەدەشتەکەوە بەرەو ژوور، جمەی دەهات لە پیاوان بە شمشێرو قەڵغانی ئاڵتوونی و خانمانی جلکی ئاڵووالا پۆش. غولام و خزمەتکارەکان بە جلکی تازەو ڕەنگاوڕەنگەوە، بە سینیی زیوینی خواردن و کێکەوە دەهاتن و دەچوون.

من کە بەو سەروەت و سامان و جووانییە ئەفسون ببووم، گوتم:" هەڵبەتە ئەمە بەهەشتە!"

فرانسیسکۆس وەڵامیدامەوە:" بر لیۆن، بەهەشت زۆر لەمە ساکارترە!"

ئەوجا لە گەورە پیاوو خانم و ئاڵاکانی ڕووانی و گوتی:" هەڵبەت ئەمە ئاهەنگە، وەرە با بچین و بەشداریی تێدابکەین، برا لیۆن تۆ دەڵێیت چیی؟"

من کە ئەوەم لە خودا دەویست، گوتم:" بە خۆشحاڵیەوە برا فرانسیسکۆس، دەی وەرەو با بچین!"

فرانسیسکۆس وەك ئەوەی بۆ ئاهەنگەکە بانگهێشتکرابێ، ئارام و متمانە بەخۆ، بەسەر پردەکەدا چووە پێشێ. بەڵام من دوو دڵبووم.

گوتم:" برا فرانسیسکۆس، بەڵام ئاخر ئێمە بانگهێشت نەکراوین، وەدەرماندەنێن!"

- " ئارامبە ئەی مەڕی خودا، بۆچیی هێشتا نازانیت ئەو ئاهەنگە بۆ ئێمە سازدراوە؟ ئەو ئاهەنگە بۆ ئەوەیە تا ئێمە بچینە ئەو قەڵا سەختەوەو لەوێ ماسیی ڕاوکەین!"

بەسەرسوڕمانەوە گوتم:" ماسیی ڕاوکەین؟ بەڵام من چ زەریاچە یان ڕووبار یاخود زەریایەك نابینم، ئەوەی هەیە هەر بەردە!"

فرانسیسکۆس پێکەنی.

- " چما براکەم بیرتچۆتەوە کە ئێمە ماسیگرین؟ بەڵام ماسی ڕاو ناکەین، بەڵکو ڕۆح ڕاو دەکەین. کێ چوزانێ، ڕێگەکانی خودا زۆرن، دەشێ ئەلعان لێرە ڕۆحێك هەبێ لەنێو جلکە ئاوریشمییەکەی و جەستە جوانەکەیدا خەریکبێ بتاسێ و بخوازێ بێتە دەرێ و ڕزگارکرێ. لەبەر خاتری ئەو

ڕۆحەیە خودا ئەمری بەخاوەنی ئەم قەڵایە فەرمووە ئەم ئاهەنگە سازداو داواشی لەئێمە کردووە بێین!"

فرانسیسکۆس بەدەم ئەو قسانەوە لەدەرگای دەرەوە چووە ئەودیوو گەیشتە بەر دەروازەی گەورەی قەڵاکە کە بە شیشی ئاسنین تۆکمە کرابوو.

حەوشەی قەڵاکە پڕ بوو لە ئەسپ، ئاگر لە موبەقەکاندا کرابۆوە، گۆشتیان لە قابلەمەکاندا دەکوڵان، یاخود بە شیش دەیانبرژاند و بۆن هەوای تەنی بوو. پەڕەی کەپووم بە تاسەوە کەوتە لەرە، ئیدی چ حەزم نەدەکرد زیاتر بچمە پێشێ.

چێشت لێنەرێك بەوێدا تێپەڕیی. لێمپرسیی:" براکەم ئەرێ مەسەلە چییە؟ ئەم ئاهەنگە بە چ بۆنەیەکەوەیە؟"

وەڵامیدامەوە:" نازناوی سوارە بە خاوەن قەڵاکە دەبەخشرێ، وا هەنووکەش هەمووان لە کڵێسان و سەرەك قەشە بەرەکەت دەبەخشێتە ئەو چەکە نوێیانەی......"

بەدەم ئەوقسانەوە، لەسەرەوە بۆ خوارەوە دیقەتیدام، بینیمی کە پا پەتییم و جبەکەیشم کون کونە، بۆیە چ نەچووم بە دڵێداو برۆی گرژ کرد.

گوتی:" ئێمەیش پرسیارێکمان هەیە، باشە ئەدی تۆ بانگهێشتکراویت؟"

وەڵامیمدایەوە:" ئا، ئەدی چۆن. بۆچی وا مەزەندە دەکەیت بانگهێشت نەکرابم؟"

- " کێ بانگهێشتی کردوویت؟"

- " خودا!"

چێشت لێنەرەکە دایە قاقای پێکەنین.

- " باشە داماو، تۆ برسیتەو هاتوویت شتێك بخۆیت، ئیتر لە خودا گەڕێ!"

وایگوت و بەرەو موبەق چوو.

لەو ماوەیەدا فرانسیسکۆس ڕاوەستاو سەرگەرمی ستایشکردنی ئەو چەکە ئەمیرییەی سەر دەروازەکە بوو کە بریتیی بوو لە شێرێك کە لەسەر پێی دواوە ڕاوەستاوو دڵێکی بە چنگەوە بوو، لەسەر دڵەکە نوسرابوو: من لە کەس ناترسم.

فرانسیسکۆس ئاماژەی بۆ چەکەکە کرد.

گوتی:" ئەم خاوەن قەڵایە لە کەس ناترسێ، ڕەنگبێ لەخوداش نەترسێ. دڵی ئینسان گێلێکی لەخۆباییە، برا لیۆن گوێمەدەرە ئەوەی کە دەیڵێ، لێی ببوورەو بەڕێگەی خۆتا بڕۆ. گەر ئێمە چەکێکمان هەبا، پێتوابوو چۆن ڕەنگمان کردبا؟"

بەپێکەنینەوە وەڵامیدایەوە:" ڕەسمی مەڕێکمان لەسەر دەکێشا، ڕەسمی شێرێك کەمەڕێك قووت دەدا!"

- " نا، ئەی مەڕی خودا، من پێموایە هێندەت برسییەو لەوەزعێکدایت کە شێرێکیشت پێدەخورێ. خەفەت مەخۆ، بەڵام ڕۆژێك دێ مەڕو شێر پێکبێن. دەخوازم ڕەسمی تەیرێکی چکۆڵەی هاکەزاییمان لەسەر کێشابا، تەیرێك کە هەموو ڕۆژێك سەر بۆ ئاسمان هەڵدەبڕێ و دەچریکێنێ!"

ئەو قسەیەیم بیر کەوتەوە کە لە پۆرتیۆنکولا بە برایانی گوت.

گوتم: " کڵاوکوڕە دەڵێی، ئەو تەیرە کڵاو بەسەرە!"

- " ڕاستدەکەیت برا لیۆن، خودا بەرەکەتت بدا! بەڵام ئێستا من دەنگی تەرتیلە لە کڵێسای قەڵاکەوە دێتە گوێم، وەرەو با بچین نوێژ بکەین!"

چووینە کڵێساکەوە کە کەوتبووە داوێنی بورجەکەوەو لەڕۆشناییدا مەلەیدەکرد، خودایە چەند جوان بوو! کڵێساکە پڕ بوو لە گەورە پیاوان بە شمشێرو قەڵغان و چەکمەی ئاڵتونییەوە، سوارە زرێپۆشەکان دەهاتن تا سڵاو لەو سوارە تازەیە بکەن، خانمان بەپاڵتۆ دەڵب و درێژەکانیانەوە، چ شاڵی گرانبەهاو ڕەنگاوڕەنگیان دابوو بەسەر سەرپێچە بورج ئاسا بەزێڕ نەخشێنراوەکانیاندا، چ پەڕو چ ملوانکەی مرواریی، چ بازنگ و چ بۆنێك، خودایە هەموو بۆنی عەترە خۆشەکانی عارەبستان لەوە ناوە دەهات! نا، نا، با فرانسیسکۆس بۆ خۆی بڵێ، ئەمەی لێرە هەیە، هەر عەینەن ئەو بەهەشتەیە کە بە قەدیسەکانییەوە لەزەینی مندایەو بگرە ئەمانیشی جوانتر لە زێڕو زیو گرتووە. چما ئایا ئەمانیش سوارەی خودا نین؟ چما ئایا ئاسمانیش هەمان ئەو مێزە بازنەییە نییە کە

هەموو قارەمانانی بە دەوردا دادەنیشن؟ چما ئایا شا (ئارسۆس) مەسیح نییە؟"

تەواوێك سەرسامبووم، لە پشت عامودێکەوە خۆم حەشارداو بە چاوانێکی حەپەساوەوە دیقەتی هەموو شتێکمدەدا. لە ناکاوێکڕا چیم بینیی؟ ئا، فرانسیسکۆس گەورە پیاوەکانی وەلاوەناو بەرەو میحرابەکە چوو کە لەوێدا سەرەك قەشە ڕاوەستاوو سوارە نوێیەکەی بەرەکەتدەدا، جحێڵێکی قژ زەردو ڕەنگ پەڕیوی بەرەکەتدەدا. فرانسیسکۆس چاوەڕێیکرد تا بەرەکەت بەخشینەکە کۆتایی هات و ئەوجا لەبەردەمی سەرەك قەشەدا کڕنۆشی برد.

گوتی : " خاوەن شکۆ، لەبەر خاتری ئەڤینی مەسیح، ڕوخسەتم بدەرێ بدوێم!"

هەندێك لە گەورە پیاوەکان فرانسیسکۆسیان ناسییەوە، گوێم لێیانبوو لە بەینی خۆیاندا دەدوان :

-" ئەوە فرانسیسکۆسی ئاسیزیاییە! زاهیدە نوێیەکەیە!"

سەرەك قەشە تژیی لە سوکایەتیی سەیری فرانسیسکۆسی کردو لێیپرسی:" چیت هەیە بیڵێیت؟"

- " نازانم، وشەگەلێك کەخودا دەیانخاتە سەر زارم، متمانەت پێی هەبێ!"

لێیپرسی: " تۆ کێیت؟"

پیرەمێردی خاوەن قەڵا هەنگاوێکی بۆ پێشەوە نا.

گوتی:" لوتف بفەرموو ڕوخسەتی بدەرێ بدوێ، ئەوە فرانسیسکۆسی ئاسیزیاییە!"

سەرەك قەشە دەستی هەڵبڕیی.

گوتی: " بە کورتیی بدوێ، سفرەکە ڕاخراوە!"

فرانسیسکۆس ڕەتی سەرەك قەشەی دایەوەو کەوتە نوتقدان:"سفرە لە ئاسمان ڕاخراوە، برایان سفرە ڕاخراوەو ڕۆژی مەزن نزیکدەبێتەوە. گەرچی کاتێکی کەم بەدەستەوە ماوە، بەڵام هێشتا دەکرێ ڕزگارکرێین، دەکرێ بۆ ئاسمان هەڵگژێین و لەسەر مێزە نەمرەکەی خودا دانیشین. بەڵام بونیام ناتوانێ بەچەکەوە، بە چەکمەی ئاڵتونییەوە، بە شاڵی ئاوریشمینەوە، بە ئاهەنگ و پێکەنین و ژیانێکی ئارامەوە بۆ ئاسمان هەڵگژێ، ڕێگەکە سەختە و تێکۆشان و ئارەقەو خوێنێکی زۆری دەوێ!"

گەورە پیاوان و خانمان نێوچەوانیان گرژ کرد، سەرەك قەشە بەتوڕەییەوە گۆچانە لەئێسکی فیل دروستکراوەکەی دەجولاند. فرانسیسکۆس تێگەیشت و نەغمەی دەنگی نەرمتر کرد.

- " ببوورن، من لەگەڵ سوارەکاندا دەئاخڤم و ئەرکی سەرشانمە بە زوبانی خۆیان بدوێم. من دەمەوێ ئەمەتان پێبڵێم، تکایە گوێم بۆ ڕادێرن. کە سوارەیەك دەخوازێ ئەڤینی خاتوونێك بەدەسبێنێ، دەبێ چ کارێك ئەنجامدا، دەبێ چۆن بجەنگێ و لەگەڵ کام هێزی دیارو نادیاردا بجەنگێ و بەسەر کام زەریاو ئاژەڵگەلی دڕندەو خەڵك و ڕۆحگەلی شەڕانگێزدا سەرکەوێ تا بە دوڵبەرەکەی شادبێ! یەکێك بەرەو ڕزگارکردنی مەرقەدی پیرۆز دەچێ، یەکێکیتر بە سواری ئەسپەوە بەسەر پردێکی وەك موو باریکدا تێدەپەڕێ، یەکێکیتریش نیوەشەو سەردەکەوێتە سەر بورجێکی وێران و بە شمشێرەکەی ڕۆحگەلی شەڕانگێز دوور دەخاتەوەو ... هیچ ناشترسێ. گەر یەکێك دڵی خاوەن قەڵا بکاتەوە، ئەوا دەبینێ

لێی نووسراوە: من لە کەس ناترسم. بۆچیی؟ لەبەر ئەوەی ئەو، لە ئەندێشەیدا هەمیشە ئامێزێکی بۆنخۆش والآیە.

گەورە پیاوان و خانمانی خاوەن شکۆ، ئێوە باشتر لە من هەموو ئەمانە دەزانن، بەڵام شتێك هەیە ئێوە نایزانن، یاخود ڕەنگبێ بیزانن، بەڵام بیرتان چۆتەوە. ئەو شتەش بوونی خانمێکی ترە، خانمێکی ئاسمانیی نەك زەمینیی لەگەڵ فیرقەیەکی تری سوارەو بەرخۆدانێکی تردا. کام خانم؟ ئەو خانمە شانشینی ئاسمانە. ئەی کام بەرخۆدان؟ ئەوەی کە چاو بپۆشێ لە چێژە کاتییەکان و باوەش بۆ هەژاریی و تەهارەت و نوێژی ئەبەدیی و ئەڤینی تەواوەتیی بکاتەوە! گەر سڵ لەخەتەرو ترس و مردن دەکەنەوە بۆ گەیشتن بەجەستەیەکی زەمینیی فانیی، ئەوا دەبێ بەرگەی چ کارەساتی گەورە بگرن بۆ گەیشتن بە خانمیی ئەبەدیی!"

گەورە پیاوەکان خەریکبوو گرژ دەبوون و کەوتبوونە ورتەورتی ناڕەزایی دەربڕین بەرامبەر چاوقاییمی قەشەی پا پەتیی، فرانسیسکۆس لە ناڕەزایەتییەکەیان حاڵی بوو، لە

پێپلیکانەی میحرابەکە هاتە خوارەوەو چوو لە ناوەڕاستیاندا دانیشت.

گوتی:" ئەی سوارە زرێپۆشەکان تورە مەبن، ئاخر ئەوە سوارەیەکە بۆ سوارەکان دەئاخڤێ. با ئێوە سوارە بن، بەڵام خۆ منیش کۆیلەی کەس نیم کۆیلەی خودا نەبێ، ئەم جبە قەشەییەش کە لەبەرمدایەو هەزار پینەی پێوەیە، چەکی سوارەیی منە. منیش چوومەتە جەنگ، منیش برسێتییم چەشتووە، سەرما تەزاندوومی، عەزابم چەشتووەو لەپێناوی جوانیی دوڵبەرەکەمدا تێکۆشاوم، دوڵبەرەکەم هەزارەها جار لەوەی ئێوە جوانترە. من بەناوی ئەو دوڵبەرەوە قسانتان بۆ دەکەم و سوێندتان دەدەم بکەونە جەنگ، هێشتا کاتتان بە دەستەوەیە. ئەی ئەو سوارەیەی کە ئەلعان نازناوی سوارەت خەڵات دەکرێ، ئەی جحێڵە نەجیبزادە قژ زەردەکە، گوێڕادێرە بۆ قسەیەك کە خودا لەزاری منەوە پێتدەڵێ. بابت بە خۆیەوە دەنازێ و دەڵێ: لە کەس ناترسم. تۆیش کە کوڕی ویت، دەبێ ئەم وشانە لەدڵتا هەڵکۆڵیت: من جگە لە خودا لەکەس ناترسم. لەبەر ئەمە بوو خودا ئەم ئێوارەیە بۆ

قەڵاکەتی ناردم، تا ڕێك لەو کاتەدا کە تۆ نازناوی سوارەت پێدەبەخشرێ، کوڕەکەم منیش ئەم پەیامەت پێڕاگەیەنم!"

فرانسیسکۆس بێدەنگبوو، دەستی سەرەك قەشەی ماچکردو ئیشارەتێکی بۆ کردم و چووینە دەرێ، شەو داهاتبوو، ئاسمان تژیی بوو بە ئەستێرە، ئێمە لە حەوشەی قەڵاکە لەگەڵ ئەسپ و خزمەتکارەکاندا ماینەوە. گەورە پیاوان و خانمان بە بێدەنگیی لە کڵێساکە هاتنە دەرێ و چوونە ئەو هۆڵە گەورەیەوە کە مێزی لێڕازێنرابۆوە. غولام و خزمەتکاران بە گۆشت و شەرابەوە لە نێوان موبەق و هۆڵەکەدا دەهاتن و دەچوون، هەرکاتێ دەرگاکە کرابایەوە، دەنگی غەڵبە غەڵب و پێکەنین و شەیپوور دەهاتە گوێ.

فرانسیسکۆس لەسەر ئەرزەکە لە گۆشەیەکی حەوشەکەدا دانیشت، پاڵیدا بە دیوارەکەوەو چاوانی لێکنا. بەڵام من برسیم بوو، خۆمگەیاندە موبەق و لەوێ سواڵی نان و گۆشت و گۆزەیەك شەرابم کرد. بەخۆشحاڵییەوە هەڵمگرتن و بە پەلە هاتمە دەرەوە.

گوتم: " برا فرانسیسکۆس، هەستە با شتێك بخۆین!"

گوتی :" تۆ بخۆ، گوێدرێژە چکۆڵەکەت تێرکە!"

- " ئەی گوێدرێژە چکۆڵەکەی خۆت برا فرانسیسکۆس؟ ئاخر ئەویش خواردنی گەرەکە، تۆ دەزانیت چیی بەسەر ئەو جوتیارەدا هات کە ویستی عادەتی خواردن لەبیر گوێدرێژەکەی بەرێتەوە، ڕێك هەر ئەو کاتەی کە خەریکبوو لەسەر ئەوەی ڕادەهێنا، مرداربۆوە!"

فرانسیسکۆس پێکەنیی.

- " برا لیۆن، قومێك شەرابیتر بدەرە گوێدرێژەکەت تا بۆ خۆی بکەوێتە زەڕین و ئیتر حەقت بەسەر گوێدرێژی خەڵکانی ترەوە نەبێ!"

فرانسیسکۆس وایگوت و هەمدیس چاوانی لێکنایەوە.

کاتێك خەریکی خواردن بووم و سوپاسی خودام دەکرد کە گۆشتی بەو بەلەزەتییە خولْقاندووە، جحێڵێك کە کڵاوی پەڕداری لەسەردا بوو، نزیکبۆوە، دانەوێوەو فرانسیسکۆسی ناسییەوە.

لێیپرسیم: " نووستووە؟"

وەڵامیمدایەوە: " نا، ئەو هەرگیز نانوێ. بانگیکە!"

کوڕە جحێڵەکە گوتی:" باوکە فرانسیسکۆس، باوکە فرانسیسکۆس!"

فرانسیسکۆس چاوانی کردنەوەو کوڕە جحێڵەکەی بینی و زەردەخەنەیەکی هاتێ.

گوتی:" خۆشهاتیت، باشە ئەی کوڕی گەنج، بۆچی ئەو خوانەو ئەو خانمە شۆخانەت جێهێشت و هاتیت بۆ ئێرە؟ هەبێ و نەبێ خودا ناردووتی!"

کوڕە گەنجەکە بە وروژانەوە گوتی:" باوکە فرانسیسکۆس، قسەکانت لە کڵێساکە ڕۆچوونە دڵمەوە. من بە درێژایی ژیانم گوێم بۆ ئەو قسانە ڕادێراوە کە لە کڵێسادا دەگوترێن، بەڵام تا ئێستا شتێکی وام گوێ لێنەبووە کە سەرنجمڕاکێشێ. وا ئەم ئێوارەیە بۆ یەکەمینجار گوێم لێبوو، ئێستاش هاتووم و داوایەکم لێت هەیە. من کۆنت ڕۆلاندۆم، خاوەنی قەڵای (چیوسیی)م لە (کازێنتیا)."

فرانسیسکۆس گوتی:" چ داوایەکت هەیە کوڕەکەم؟ دەخوازم هەرچییەکم پێبکرێ لە پێناوی ڕزگارکردنی ڕۆحتدا بیکەم!"

- " چیایەکی لاکەوتەم هەیە لە (تۆسکانا) ناوی ئالڤێرنایە، چیایەکەی دوورو قاقڕ، ئارام و هێمن و بە بێ زنە، بونیام ڕێی تێناکەوێ، تەنها بازو کەو دەیگەنێ. برا فرانسیسکۆس، لەپێناوی ڕزگاریی ڕۆحمدا، ئەو چیایەت دەدەمێ!"

فرانسیسکۆس لەخۆشحاڵییدا دەستی بەیەکداداو گوتی:" منیش ڕێك ئەوەم دەخواست، ئەلعان تێدەگەم کە لەبەر خاتری ئەو چیایە بووە پۆرتیۆنکولام جێهێشتووە، هەڵبەت لەسەر ئەو ترۆپکە هەڵەت و چۆڵەدایە گوناهباران دەستەو دامێنی خودا دەبن. کوڕە جحێڵەکەم بەناوی مەسیحەوە سوپاستدەکەم و دیارییەکەت وەردەگرم."

کۆنت دەستی فرانسیسکۆسی ماچکردو گوتی:" دۆعا بۆ ڕۆحم بکە، ئیتر بە ڕوخسەتی تۆ من دەچم بەلای ئەو خانمە جوانانەوە!"

فرانسیسکۆس گوتی:" هەر بەختەوەربیت کوڕی جحێڵم، بچۆ بەلایانەوە تا گوێت لە دەنگی شەیپوورەکە دەبێ."

- " کام شەیپوور؟"

- " ڕۆژی ئاخیرەت!"

کۆنت بە پێکەنین و بە پەلە ڕێی خۆی گرتەبەرو گوتی: " هێشتا زۆری بۆ ئەو ڕۆژە ماوە!"

پەلەی بوو چیی زووترە بۆ سەر خوانە ڕازاوەکە بگەڕێتەوە.

فرانسیسکۆس سەیریکردم کە هێشتا نانم دەخوارد.

گوتی:" برا لیۆن، گوێدرێژەکەت جوان تێرکە، ئیدی ئێمە سەردەکەوینە سەر چیایەکی هەڵەت و سەخت، تۆ هەموو جارێك لێمدەپرسیت بۆ کوێ دەچین، بۆ ئالڤێرنا، هاوڕێی جەنگاوەرم، بۆ ئالڤێرنا دەچین، مەزەندە دەکەم لەوێ خودا، لە بەفرەکەدا چاوەڕێمان بێ!"

بە ترسەوە گوتم:" لە سەرماو لەنێو گاشە بەردو لە بەفردا چاوەڕێمان دەکا؟ باشە بۆچی نەیگوت دەتوانین لە دەشتاییدا بیدۆزینەوە؟"

- " خەمبار مەبە برا لیۆن، خودا هەمیشە لە سەرماداو لەنێو گاشە بەردو لە بەفردایە، لە دەشتاییدا ئەو گەورە پیاوانەو ئەو خانمە ئەڤیندارانەو ئەو خاوەن قەڵایەی دونیا و

مەرگ هەن، هەروەها برا لیۆن گوێدرێژەکەی تۆیشی لێیە. بەڵام برا لیۆنی ڕاستەقینە بەسەر چیاکەدا هەڵدەگژێ!"

هیچم نەگوت. بیرمکردەوە، چەند خۆشبوو گەر کرابا ئەو گوێدرێژە چکۆڵەیە لەو دەشتاییە جێبهێڵرابا تا بەکامی دڵ لە مێرگە سەوزەکاندا لەوەڕاباو ڕۆحیش بێئەوەی برسیی بێ و لە سەرمادا بتەزێ ، سووك و سۆڵ بەسەر چیاکەدا هەڵگژابا!

بۆ تەویلەیەکیان بردین تا لەوێ لەگەڵ ئەسپەکاندا بنووین، بۆنی تەرس و ئارەقەی ئەسپ دەهات. فرانسیسکۆس دەستی ڕایەڵکرد تا برا ئەسپەکانی بەرەکەتدا.

- " برا ئەسپەکانم، ئێمە ئەمشەو پێکەوە دەنووین، تکاتان لێدەکەم، جووتە مەهاوێژن، مەحیلێنن، ئاخر ئێمە ماندووین و لێگەڕێن بنووین، شەو باش."

لەسەر کاکە ڕاکشاین و لەبەر ئەوەی ماندووبووین یەکسەر خەو بردینییەوە. ناو بەناو لەخەوەکەمدا گوێم لە گۆرانیی و ئاوازی سیتارو دەنگی پێکەنینی ژنان دەبوو، دەتگوت ئاسمان بە ژوور سەرمەوە خۆی کردۆتەوەو بە هەموو فریشتەکانییەوە

دابەزیوە. بەڵام هەمدیس لە خەودا ڕۆدەچوومەوەو فریشتەو ئاوازی سیتارو دەنگی پێکەنینەکان بۆ ئاسمان دەگەڕانەوە.

فرانسیسکۆس لێورێژ لە پەرۆشیی خەبەریبۆوە.

لێیپرسیم:" پێڵاوە ئاسنینەکانت لەپادایە؟ ئاخر ڕێگەیەکی سەخت و هەڵەت و بەرەو ژوورکەمان لەپێشە!"

پێوپلە ڕووت و برینداراەکەم پیشانداو گوتم: " ئا بەڵێ ئەوەتا لەپامدایە!"

خاچم کێشا.

چووینە دەرەوەو لەژێر لێوەوە گوتم: " خودا ڕەحمان پێبکا!"

وامگوت و ئیدی ڕیگەی چیای ئالڤێرنا مان گرتەبەر کە لەژێر هەتاودا پرشنگیدەدا.

*

فرانسیسکۆس بێدەنگ و لە فیکرەوە چووبوو. ئێمە ئیدی قەڵاکەمان جێهێشتبوو، خشەی گەڵایەك چییە نەدەهات و

ئالاَکان وەك پەڕۆی ڕەنگاوڕەنگ بە ستونگەکانیانەوە بوون، هەور ئاسمانی پۆشیوو خۆرێکی ڕەنگپەڕیو لەودیو هەورەکەوە هەڵدەگژاو پرشنگێکی تاریك دەکەوتە سەر گەڵای درەختەکان و تنۆکە باران بەسەر گەڵاکانەوە دەلەرییەوە. هێشتا لەقەڵاکەوە دەنگی کەڵەشێر لەو هەوا شێدارەدا دەهات کە دەیقوقاند.

گوتم:" برا فرانسیسکۆس کەش و هەوا دەگۆڕێ، گوێ لە کەڵەشێرەکان ڕادێرە، شەستە بارانمان بەسەردا دادەکا!"

بەڵام وی خەیاڵی لە شوێنێکیتر بوو.

گوتی:" برا لیۆن، ئەڵقەکە خەریکە دەگاتە کۆتایی، سوپاس بۆ خودا، کۆتایی نزیکبۆتەوە. لە سەرەتادا لە خودا پاڕاماوە لێمگەڕێ لە ئەرزێکی قاقڕو تەواوێك لە گۆشەگیرییدا عیبادەتیکەم، کەچیی وی لێمگەڕا، بەڵام هەر زوو ملی گرتم و فڕێیدامە نێو خەڵکەوە. هاواری لێکردم:(لە تەنیایی وەرە دەرێ، تۆ لە تەنیاییدا هەست بە ئارامیی دەکەیت، من ئەوەم ناوێ. بچۆرە دەرێ و بە شارو گوندەکاندا بگەڕێ و پەیڤی من بەخەڵکیی ڕاگەیەنە، هاوڕێیانی خۆت

هەڵبژێرەو فیرقەیەك ڕۆبنیٚ و هەمووان بەرەو ڕزگارکردنی مەرقەدی پیرۆز، بەرەو دڵی ئینسان بچن!) ئیدی من بە قەهرەوە لە گۆشەگیریی هاتمە دەریٚ، برایانم هەڵبژاردو دەستمانپیێکرد، ئەوە چ هەژارییەکی پیرۆز بوو، برا لیۆن تۆ ئەوەت بیردیٚتەوە، چ ئەڤینیٚك بوو، چ یەکگرتنیٚك بوو، چ تەهارەتیٚك بوو، چۆن هەموومان لەناکاویٚکرا، تەنها لە حەژمەت ئەو دڵخۆشییە هۆن هۆن فرمیٚسك لە چاوانمانەوە ڕژا! درەختەکان، تەیرەکان، گاشە بەردەکان، ئاوو ئینسان، کوتومت هەر دەتگوت ئەلعان لەنێو دەستی خوداوە هاتوونەتە دەریٚ. هەروەها مەسیحیشمان لەنێودابوو، ئێمە ئەومان نەدەبینی، بەڵام هەستمان بە دەستی دەکرد کە بەسەریدا دەهیٚنایین، لە هەوادا هەستمان بە هەناسەی پیرۆزی دەکرد، تەنیٚ شەوان ویمان دەبینی، ئەوکاتەی کە جەستە دەنووست و ڕۆح چاوانی دەکردەوە. بەڵام دوایی ... دوایی.."

فرانسیسکۆس نەیتوانی بەردەوام بیٚت، سەیریکردم و فرمیٚسکی درشت لە چاوانییەوە هاتەخوار.

گوتم:" دوایی گورگ هاتە پشتیرەکەمانەوەو پەرتەوازە بووین!"

فرانسیسکۆس هەناسەی هەڵکێشاو گوتی:" وەدەریاننام، برا لیۆن ئەوانە ڕاویاننام. من پێمگوتیت وا خەریکە ئەڵقەکە دێتەوەیەك، ئیدی دەگەڕێمەوە بۆ تەنیایی، بەو چیا قاقڕەدا هەڵدەگژێم تا لەوێ تەواوێك تەنها وەك ئاژەڵێکی دڕندە بلوورێنم. هێشتا زۆر ڕۆحگەلی شەڕانگێز لە ناوەوەمرا هەن، هێشتا ڕۆحم بەجەستە گەمارۆ دراوە، ئای خۆزیا خودا گوڕی ئەوەی پێدابام وێرانم کردباو تەنێ ڕۆح بمایاتەوەو ئیدی بە ئازادیی چووبایەتە دەرێ! چووبایەتە دەرێ برا لیۆن چووبایەتە دەرێ!"

باسکی بەرەو ئاسمان بەرز کردەوەو بە توندی ڕایوەشاندن، بۆ ساتێك وامهەستکرد دەیانکاتە باڵ و لەخۆشحاڵییدا پیاندەفڕێ، هەر بۆیە لە حەژمەت ئەوەی نەبا بە تەنێ بمێنمەوە، چمکی جبەکەیم گرت.

جوتیارێك لێمان نزیکبۆوە، بەگوریسێك گوێدرێژێکی چکۆڵەی ڕادەکێشا، ژنێك بەسەرپشتی گوێدرێژەکەوە بوو کە

سینگی ڕووت و شیری دەدایە کوڕەکەی. فرانسیسکۆس ڕاوەستاو دیقەتی ژنەکەیدا.

جوتیارەکە دەستی نایە سەر سینگ و گوتی:" باوکە بەرەکەتماندە. ئەمە ژنمەو ئەوەش کوڕم، بەرەکەتماندە!"

فرانسیسکۆس وەڵامیدایەوە:" خودا ئاگای لێتانبێ. یوسف، سەفەرێکی خۆش!"

جوتیارەکە لە سەرسامیدا دایە قاقای پێکەنین، بەڵام لەبەر ئەوەی پەلەی بوو ڕانەوەستا.

گوتم:" یوسف؟ برا فرانسیسکۆس چۆن زانیت ئەو جوتیارە ناوی یوسفە؟"

- " ئەدی باشە مەڕی خودا تۆ لە هیچ ناگەیت؟ ئەوە یوسف و ژنەکەش مەریەمی پاکیژە بوو کە شیری دەدایە خودا و دەچوون بۆ میسر!"

دوای ساتێك لەسەر قسەکانی بەردەوامبوو:" برا لیۆن چەند جارت پێبڵێم کە دەبێ بە چاوانی ناوەوەت بنۆڕیت؟ چاوە جەستەییەکانت پێتدەڵێن ئەوەی دەیبینیت، جوتیارێك و ژنەکەی و مناڵەکەیانە. بەڵام بەچاوەکانیتر، بە چاوانی

ناوەوە، چ موجیزەیەك دەبینی! یوسف و مەریەمی پاکیژە بەسەر گوێدرێژێکی چکۆڵەوەو مەسیح کە شیری دایکی دەخوا بە لاماندا تێدەپەڕن، برا لیۆن تا ئەبەد بەلاماندا تێدەپەڕن!"

هەناسەیەکم هەڵکێشا، ئۆف پێستم ئەستوور بوو، دڵم لەنێو چرپی جەستەدا تاسابوو! گەر وابێ قەت ناتوانم ئەم دونیایە وەلانێم و لەودیوییەوە، ئەو دونیایەیتر، ئەو دونیا ئەبەدییە ببینم!

نمە نمە باران کەوتە بارین و ئەو گەڵایانەیان هێنایە خشوهوڕ کە هێشتا بەدار هەنجیرەکانەوە مابوون، خەریکبوو ئێوارە دادەهات، کڵێسایەکی لاکەوتەی چکۆڵەو سپیی، بەسەر گاشەبەردێکەوە دەبریسکایەوە.

گوتم:" خودا خۆشی دەوێین، بنۆڕە، وا کڵێسایەکی چکۆڵەی بۆ ناردین تا لەوێ شەوی تێدا ڕۆژ کەینەوە!"

پاڵمان بە دەرگاکەوەناو چووینە ژوورەوە، کاتێ ڕۆشنایی ئێوارە لەناوەوەیدا، بینیمان دیوارەکانی لەسەرەوە بۆ خوارەوەو تا ساپیتە گومەزییەکەی بەڕەنگی جۆراوجۆر

نەخشێنرابوون و هەواو هەوەسەکانی قەدیس (ئەنتۆنیۆس) یان پیشاندەدا. لەوێدا ئەو زاهیدە قەدیسەمان دەبینی کە شەڕێکی نائومێدانەی دژی ڕۆحگەلی شەڕانگێز هەڵایساندبوو، یەکێك ڕیشی ڕادەکێشا، یەکێك قۆڵی، یەکێك کڵاوی جبەکەی، یەکێك پشتێنەکەی، یەکێکی تر قاچیی .... دوور لەو سەرەوە، دوو شەیتان مەڕێکیان کردبوو بە شیشەوەو زاهیدیش سەیری دەکردن و پەردەی کەپووی دەلەرییەوە، وی ڕەنگی پەڕیوو خەریکبوو لە برسا لە هۆش خۆی دەچوو، ڕۆحە شەڕانگێزەکان پێدەکەنین و ئیشارەتێکیان بۆ زاهید کرد بێتە پێشەوە. بە دیوارەکەی ترەوە، وێنەی ژنێکی پرچ زەردی ڕووتوقوتی خاوەن چاوانێکی تژیی لەهەوەس کێشرابوو، مەمکە گەورەکانی خستبووە سەر ئەژنۆی زاهید، زاهیدیش بە ترسەوە لە ژنەکەی دەنۆڕی و شریتێکی سووریش لەزارییەوە هاتبووە دەرێ و بەرەو ئاسمان ڕایەڵ ببوو، بە پیتی ڕەش لە شریتەکە نووسرابوو:(خودایە، خودایە، یارمەتیی!)

من پەشۆکام، خواستێکی شەیتانیی لەخۆیەوە پێچام و دەستم ڕایەڵکرد تا دەسبدەم لەجەستەی نەفرەتیی ژنەکەوە. خواستەکەم هێند بەهێز بوو، کە لە حەژمەتا هەڵلەرزیم و فرانسیسکۆس ئاوڕی بۆ دامەوەو بە دوو دڵییەوە تەماشایکردم، هەموو هێزی خۆم کۆکردەوە و دەستم گێڕایەوە، بەڵام قۆڵم سڕو ئێشی تێچوو.

فرانسیسکۆس مۆمێکی لە مۆمدانەکە هەڵگرت و دایگیرساند، بەو چرا چکۆڵەیە دایگیرساند کە لەبەردەم وێنەکەی مەسیحدا دانرابوو، بە مۆمەکەوە بە وێنەکاندا دەگەڕاو سەیریدەکردن، چ شتێکی نەگوت، بەڵام دەستەکانی دەلەرزین.

نزیکی بوومەوەو منیش لەگەڵ ئەوداو لەبەر ڕۆشنایی لەرزیوی مۆمەکەدا کەوتمە سەیرکردنی وێنەکان. بۆ ساتێك گوێم لە فرانسیسکۆس بوو لەبەرخۆوە گوتی:" خودایە، خودای من، بۆچی ئەو شەیتانەت ئاوها جوان دروستکردووە؟ چما بەزەییت بەڕۆحی ئینساندا نایەتەوە؟ ئاخر کرمێکی چکۆڵەی وەك من بەزەییم پێیدا دێتەوە!"

لەسەر بەردەکان دانیشتم و ئەو نان و گۆشتەی قەڵاکە کە مابۆوە، لەسەر ئەرزەکە دامنا. فرانسیسکۆس بە چیچکانەوە بەرامبەرم دانیشت. فوویەکی لە مۆمەکە کرد تا بیکوژێنێتەوە.

گوتی : " باشترە نەبینریێ!"

بەڵام دەستی لەرزی و مۆمە داگیرساوەکەی بەرکەوت و جبەکەی ئاگری گرت. من ڕاپەڕیم تا بیکوژێنمەوە، بەڵام فرانسیسکۆس ڕێگەی نەدام، نەیدەویست ئاگرەکە بکوژێنمەوە.

گوتی: " ئاگرەکە مەکوژێنەوە، ئاگرەکە مەکوژێنەوە!"

بەڵام من ئەو دونیا نەبینراوەی ئەودیو دونیای بینراوم نەدەبینی، هێندەم دەبینی کە ئاگرەکە لەجەستەی نزیکدەبێتەوە، بۆیە داوێنی جبەکەم دا بەسەر ئاگرەکەداو کوژاندمەوە.

بەگلەییەوە گوتی:" تۆ نەدەبوو، نا ... تۆ نەدەبوو خوشکە بلێسەی ئاگرمان بکوژیت. ئەوە شتێکی باش نەبوو، ئەو

چیی دەویست؟ دەیویست جەستەم بخوا، برا لیۆن، وی هەمان ئەو شتەی دەویست کە منیش دەمەوێ، تا ئازاد بم!"

یەك نەخت خواردنی نەنایە زاری، ڕاکشاو پێڵووی لێکنا. بەڵام من خواردم، شەکەت و تێر لەلایەوە ڕاکشام و دەسوبرد خەو بردمییەوە. دەوروبەری نیوەشەو گوێم لێیبوو هاوارێکی کرد، چاوانم کردنەوەو لەبەر ڕووناکیی چرا چکۆڵەکەدا بینیم وەك بلێی بجەنگێ، لە هەوادا دەستی رادەوەشاند.

هاوارمکرد: " برا فرانسیسکۆس، برا فرانسیسکۆس!"

بەڵام گوێی لێم نەبوو. پێدەچوو خەونێکی ناخۆش ببینێ، دەست و پێی ڕادەوەشاندو ئازاری دەچەشت. بەسەریدا دانەویمەوەو دەستم خستە سەر نێوچەوانی، بەخوڕ ئارەقەی پێدا دەهاتە خوارەوەو تاڵەکانی قژی تەڕو دڵۆپی ئارەقەیان لێوە دەچۆڕا. دەستم نایە ژێر باڵی و ڕاموەشاند. چاوانی کردنەوە.

بەدەم گوشینی دەستەکانییەوە کە دەلەرزین گوتم:" برا فرانسیسکۆس مەترسە، مەترسە، ئەوە تەنێ خەون بووە، بڕواو نەیەتەوە!"

هەستاو ویستی قسان بکا بەڵام نەیتوانی، بەلاڵەپەتێ دەدوا.

- " برا فرانسیسکۆس ئارامبەوە، هێندەی نەماوە ڕۆژ بێتەوە. ئەوسا ڕوناکیی دێ و تارماییەکانی شەو دەرەوێنێتەوە!"

- " ئەوانە تارمایی نین برا لیۆن، ئەوانە تارمایی نین. هەموو ئەم نیگارانە زیندوون، هەر کە بینییانم چاوانم لێکنا، ئیدی لەدیوارەکەوە هاتنە خوارەوە، ڕۆحە شەڕانگێزەکانی ناوەوەیشم هاتنە دەرێ و شاڵاویان بۆ هێنام .... خودای من، ئەوە چ شەهیدبوونێك بوو!"

بە هەناسەبڕکێوەو بەسەرقۆڵی جبەکەی، چاوانی وشك کردەوەو دگانیشی چۆقەی پێکەوتبوو. لە دەرەوە گوێم لە گڤەی بەهێزی (با) بوو کە بەنێو سنەوبەرەکانی ئەو دەوروبەرەدا وژەی دەهات، ناوبەناویش لەپەنجەرە چکۆڵەکەی ژوور میحرابەکەوە، چەند هەورە بروسکەیەك دەبینران کە پێدەچوو ڕوخسارە زەرد هەڵگەڕاوەکەی فرانسیسکۆس بکا بەدوو کەرتەوە، ئەویش دەسوبرد ڕوخساری بە سەرقۆڵی

جبەکەی داپۆشیی. بیرمە جارێکیان پێیگوتم، هەورە بروسکە چاوی خودایە، وا ئێستاش شەرمدەکا کە خودا دەیبینێ، چونکە هێشتا هەواو هەوەسەکان بە ژوور سەرییەوە دەشەکێنەوە.

هەردووکمان بە ترسەوەو بێئەوەی تاقە وشەیەك بڵێین چاوەڕێ بووین ڕۆژ بێتەوە. منیش خەریکبوو ترس باڵی بەسەردا دەکێشام، هەستمدەکرد ئەم کڵێسا چکۆڵەیەی کەجادووی لەمنیش کردووە، تژییە بەمەخلۆقگەلی نەبینراوی ترسناك. کاتێك هەورە بروسکەکان نیگاری سەر دیوارەکانیان ڕووناك دەکردەوە، بە جبەکەم ڕوخسارم داپۆشی تا نیگارەکان نەبینم و نیگارەکانیش من نەبینن و شاڵاوم بۆ نەهێنن. لەوێدا لای فرانسیسکۆسەوە دانیشتبووم و کەوتبوومە وڕێنە، ئیدی نازانم ئەوە وڕێنە بوو یاخود چاوانی ناوەوەم بوون کە کرابوونەوەو نەبینراوەکانم پێ دەبینین؟

هێور هێور فرانسیسکۆس هاتەوە سەر خۆی، دەستی نایە دەستم و پێدەچوو بیەوێ دڵنەواییم بداتەوە.

- " برا لیۆن، نیگەران مەبە، ترس یارمەتی بونیام دەدا بۆ ڕزگاربوون، ئاخر ئەویش هاوڕێیەکی پیرۆزی تری ئینسانە!"

هەنووکە هەورە بروسکە نزیکبۆوەو کوتوپڕ بووە زریان، گوێمان لێبوو چۆن باران خەنیی و خۆشحاڵ دەیدا لە سەربانی کلێساکە. بە خۆمگوت باشتر، زۆر باشتر، فرانسیسکۆس لە جەنگینی شەوی لەگەڵ ڕۆحە شەڕانگێزەکاندا شەکەت بووە، با بحەوێتەوەو هێزی وەبەربێتەوە.

لاوازو تەمومژاویی، یەکەمین ڕوناکیی بەیان لە پەنجەرەکەوە خۆیکرد بەژووردا و ڕیشی درێژو ڕوخساری ڕەنگپەڕیوو زاهیدانەو هەموو قۆچ و کلك و دەمی بەپێکەنینی سەر دیوارە سپییەکانی دەوروبەرمانی ڕووناککردەوە، بەڵام ئیتر ڕۆژ ببۆوە، ئیتر ئەوە ڕوناکیی خودا بوو کە هاتبوو، من چیدی نەدەترسام.

چریکەی تەیرێك دەبیسترا، ئەرز شەڵاڵ لە ئاوو قوڕ بەئاگابۆوە. فرانسیسکۆس هەمدیس چاوانی لێکناو

بەخۆشحاڵییەوە گوێڕادێرا بۆ ئەو ئاوە نێرانەیەی کە لە ئاسمانەوە دەڕژایە خوار.

- " برا لیۆن، چما تۆیش وەك ئەرز هەست بەو خۆشحاڵییە بێکۆتاییە ناکەیت کاتێك ڕێگە ئاوییەکانی ئاسمان دەکرێنەوە؟ من حەزمدەکرد ئەڵەفزارێکی چکۆڵە بام و بە ئاوی ئاسمان بتوامایەوە! بەڵام ڕۆح لە گڵ دروست نەبووە، ڕۆح توند جەستەی گرتووەو ناهێڵێ بتوێتەوە!"

- " برا فرانسیسکۆس، بۆچی ڕۆح توند جەستەی گرتووە؟ با ڕۆح، وەك ئەوەی دەتەوێ، جەستە بەر بدا، با جەستە بتوێتەوەو ڕۆح ئازاد بێ!"

فرانسیسکۆس سەری ڕاوەشاند.

- " هەندێ جار ڕۆح دەیەوێ ڕێگەی خۆی بگرێتە بەرو بڕوا، برا لیۆن هەڵبەت ناو بەناو ڕۆح دەیەوێ ڕێگەی خۆی بگرێتەبەرو بگاتە بەر دەروازەی ئاسمان، ئەوجا لەجەستە زیاتر چ گوێدرێژێکی چکۆڵەی دەسناکەوێ تا پێی بگاتە ئەوێ، تۆیش خواردن و ئاوی بدەرێ تا دەتگەیەنێ، ئەوسا ڕۆح بەخۆشحاڵییەوە لێیدادەبەزێ و پاشان یەکێکی پێدا

دەکێشێ و لەسەر عەرد بەجێیدەهێڵێ تا بۆ خۆی ببێتەوە بە گڵ. ..."

جووتێك تەیر چریکاندیان و بارانەکە هێوربۆوە.

فرانسیسکۆس گوتی:" وەرە با بڕۆین، بارانەکە خۆشیکردۆتەوە، بە ناوی خودا!"

ویستی هەستێت، بەڵام نەیتوانی، ئەژنۆی نوشتایەوەو کەوتە سەر عەردەکە.

- " برا فرانسیسکۆس، گوێدرێژە چکۆڵەکەت ماندووە، لێگەڕێ با ئەو بەسەزمانە نەختێك بحەوێتەوە، ئیدی پاش ئەوە دەتوانین بڕۆین!"

- " ئاخر برا لیۆن نابێ لێگەڕێین چۆنی دەوێ وابکا، گەر بە قسەی ئەوم کردبا، ئەوا ئێستا دەبا لەماڵەوە بام و لای جەنابی بێرناردۆنێ و لەژێر پەنجەرەکەدا گۆرانیم چڕیبا. وەرە، یارمەتیمدە هەڵیسێنمەوە!"

دەستم خستە ژێر باڵی و هەڵمساند، بە لەتردانەوە چەند هەنگاوێکی بەرەو لای دەرگاکە نا.

لە دەرەوە عەرد تەڕ، بەردەکان بریقەیاندەدایەوە، خاك بووە قوڕ، ئاسمانی سەرەوەش تاریك. سنەوبەرەکان کە لەوەوبەر بەر قامچیی باران درابوون، ئەلعان بۆنی هەنگوینیان لێدەهات.

- " برا فرانسیسکۆس، وا پێدەچێ هەمدیس باران داکاتەوە!"

- " لێگەڕێ با بباریٚ، ئاخر ڕۆح هێشتا جەستەی بەرنەداوە، مەترسە، شوێنمکەوە!"

چووینە دەرێ، تا قولەپا کەوتینە ناو قوڕ، پێوپلمان وەك قوڕقوشمی لێهاتبوو، بەحاڵ دەمانتوانی هەڵیبڕین.

سەعاتێك و دووان و لە ناکاوێکڕا فرانسیسکۆسم بینی بە دەمدا کەوتە سەر ئەرزەکەو هەموو دەم و چاوی قوڕاویی بوو، نائومێدانە کەوتمە خۆو هەڵمساندەوە تا نەمرێ، ئەوجا کردمە کۆڵم و بە پەلە ملی ڕێگەم گرتەبەر، لە دڵەوەڕا حەزمدەکرد نەفرەت بکەم لە پێ هەڵچەقێنیی ئەوو لەچاوقاییمی خۆم کە هەمیشە ویستوومە شتگەلێك بکەم لە سروشتی خۆم ئەولاوەتر. باران هەمدیس دایکردەوە، نزیکەی

نیو سەعاتێك بە كۆڵەكەمەوە ڕۆیشتم و ئەوسا سوپاس بۆ خودا، خانوویەكم لە نێوان دارسنەوبەرەكاندا چاوكرد. ئیدی ورەم هاتەوەبەر، شەكەت و قوڕاویی چوومە پێشێ، هێشتا فرانسیسكۆس نەهاتبووەوە هۆش خۆی. دەرگایەكی كراوەم بینیی و چوومە ژوورێ، جوتیارێكی پیر ڕایكردە دەرەوە بۆ حەوشە، پیرێژنێكی زەردو لاوازو وشكهەڵگەڕاو لە دوایەوە بوو، ئەو پیرێژنە ژنی جوتیارەكە بوو.

گوتم:" هاوڕێیانی مەسیحیی، ئەم هاوڕێیەم شەكەت بووەو بووراوەتەوە. لەبەر خاتری مەسیح، ڕێگەم بدەن تاوێك لەكوختەكەی ئێوەدا پاڵیخەم تاهۆشی بەبەردا دێتەوە!"

جوتیارەكە نێوچەوانی گرژ كرد، دیار بوو حەزی بە سەرئێشە نەدەكرد، بەڵام پیرێژنەكە بەزەیی پێماندا هاتەوە، چواردەستە فرانسیسكۆسمان هەڵگرت و بردمانە ژوورەوە. لە جێگەیەكدا پاڵمان خست، پیرێژنەكە سركەی گوڵی هێناو لاجانگەكانی پێتەڕ كردو لێگەڕا بۆنیكا. فرانسیسكۆس چاوانی كردنەوە.

به ژن و مێردەکەی گوت کە بەسەریدا چەمیبوونەوە:" ماڵتانئاوا بێ هاوڕێیانم!"

پیاوەکە قۆڵێگرتم و گوتی:" ئەم قەشەیە کێیە؟ لە شوێنێك بینیوومە!"

- " ئەوە باوکە فرانسیسکۆسی ئاسیزیاییە!"

- " قەدیس؟"

- " بەڵێ قەدیس!"

جوتیارەکە بەپەلە دەستی فرانسیسکۆسی گرت.

- " گەر تۆ بەڕاستی ئەو کەسە بیت کە بە فرانسیسکۆسی ئاسیزیایی بانگت دەکەن، ئەوا هەموو خێرێکت بۆ بە ئاواتدەخوازم، ئاخر خەڵکیی ستایشت دەکەن و دەڵێن تۆ میهرەبان و ڕاستگۆیت، لەبەرئەوەی ڕۆحگەلێکی زۆر لەلایەن تۆوە یارمەتیدراون."

چاوانی فرانسیسکۆس تژیی بوون لە فرمێسك.

- " براکەم، هەرگیز ئەم وشانەتم لە یاد ناچێ، بڕیار بێ هەمیشە بجەنگم تا هەر میهرەبان و ڕاستگۆ بم و ئەو ڕۆحانە

شەرمەزار نەکەم کە پشتیان پێبەستووم. سوپاس براکەم کە ئەوەت یادهێنامەوە!"

وایگوت و ویستی دەستی جوتیارەکە ماچکا، بەڵام ئەو پێشی کەوت و پێوپلە قوڕاوییەکەی فرانسیسکۆسی ماچکرد.

کە تەقوای ئەو جوتیارەم بینی، ورەم هاتەوە بەر.

- " براکانم، ئێمە ڕێگەیەکی درێژمان لەبەرە، ڕێگەی ئێمە بەرەو چیای ئالڤێرنایە، بەڵام هاوڕێکەم ناتوانێ ڕێبکا، لەبەر خاتری مەسیح دەتوانن گیوێدرێژێکی هاکەزاییمان بدەنێ کە تا ئەوێی بگەیەنێ؟"

- " بە خۆشحاڵییەوە قەشەی ئازیز بە خۆشحاڵییەوە، گەر چ گوێدرێژێکیشم نەبێ ئەوا ئەرکی سەر شانمە بۆ ڕزگار بوونی ڕۆحم، بە کۆڵ هەڵیگرم. من لە ژیانمدا شتی خەراپم زۆر کردووەو ئیتر کاتی ئەوەیە گوناهەکانم پاککەمەوە!"

ئەوجا ڕوویکردە ژنەکەی.

- " مریشکێك سەربڕەو ئاوەکەی بدەرە ئەو نەخۆشە تا بێتەوە سەرخۆی. ئێمەیش لێی دەخۆین و پاشان دەکەوینە ڕێ و دەڕۆین، قەشە خۆیشم لەگەڵتانا دێم!"

خۆشحاڵبووم لەبەرئەوەی زۆر حەزم لەمریشکە، کاتێك دوای تاوێك فڕوجاوە گەرمە بۆنخۆشەکەم هەڵقوڕاند، دەستمبرد پلێك گۆشتی زل و لەتێك جگەری مریشکیشم لێکردەوە. خودا لە گوناهەکانم ببووریٚ، هێشتا کاتێك ئەو خواردنەم بیر دەکەوێتەوە، ئاو دەزێتە دەمم. ئای وەك فرانسیسکۆس دەڵێ گەر ڕاست بووایە مریشکیش بهاتایە بەهەشت، ئەوا هەموو یەکشەمموانێك مریشکێکمان بە شانازیی خوداوە سەردەبڕی.

فرانسیسکۆسمان نایە سەر گوێدرێژەکەو بەڕێکەوتین.

لە ڕێنوێنەکەمانم پرسی: " ئەریٚ ئالڤێرنا دوورە؟"

- " دوور لە دۆزەخە. باشە ئێوە لەو چیا سەختە چ دەکەن؟ من چ خۆزگەتان پێناخوازم. کاپتن (لیکۆ) ی سەرەك چەتان حەشارگەکەی لەوێیە لەسەر ترۆپکی چیاکە، ئەریٚ باشە ئێوە ناترسن؟"

- " ئاخر براکەم ئێمە لە چیی بترسین؟ ئێمە خاوەنی هیچ نین و سەر بە فیرقەی پیرۆزی هەژاریین!"

بە پێکەنینەوە گوتی:" ئۆی هەی داماوو بەسەزمانینە کە فیرقەیەکی خەراپتان هەڵبژاردووە، پێدەچێ برسێتیی لە پەلوپۆتان بخا! من سەر بە فیرقەی پیرۆزی خۆشگوزەرانییم!"

- " بەڵام براکەم دەشێ ئێمە بە زگی برسیی و بە پای پەتی بچینە بەهەشتەوە!"

- " قەشە چیت پێبڵێم، دەشێ، ناڵێم ناچن. خۆ گەر لە دووایین لەحزەدا ژێوان ببمەوە، ئەوا ڕەنگە منیش بچمە بەهەشتەوە. کەواتە هەر دوولامان بەو دەشێیە دەژین و بە درێژایی ژیانمان بەو دەشێیە دڵی خۆمان دەدەینەوە. ئیتر باشتر نییە بخۆیت و بخۆیتەوەو عیشق بکەیت، تا هەردوو ژیانی سەر ئەرزو ژیانە ئەبەدییەکەش نەدۆڕێنین؟ گەر من نەچمە بەهەشتەوە ئەوا یەك شتم لەکیس دەچێ، بەڵام تۆ، ئەی قەشەی ئیماندار، تۆ دووانت لە کیس دەچێ.... باشم حسێب کردووە؟"

کەوتمە کۆکە کۆك، ئاخر چ قسەیەکم نەبوو وەڵامی پێبدەمەوە، ئەرێ خۆیشم چەندجار لە ناوەوەمڕا حیسابێکی لەو جۆرەم کردبوو؟ بەڵام تۆ چیت لەدەسدێ ئەی برا لیۆنی داماو، فرانسیسکۆس لە پێشەوە دەڕواو تۆیش شوێن پێی هەڵگرە!"

ڕێگەکانمان لە پێوەدابوو، گەیشتینە ئەو شوێنەی کە ئیدی ڕێگە نەمابوو، شەومان بەسەردا هات و چووینە ئەشکەوتێکەوە، ڕێنوێنەکەمان بڕێك گیای بۆ گوێدرێژەکە کۆکردەوە، ئەوسا پشتوێنەکەی کردەوە، ئەوەی لە مریشکەکە مابۆوە، دەریهێناو بەشی ئێمەشیدا تا بیخۆین، بوتڵێك شەرابیشی نا بەسەریەوە، پاشان بۆ منیشی ڕایەڵکرد، قوڵپی ناو بوتڵە بچکۆلەی شەرابەکەم دەژنەفت و لە نێو دەمدا وەکو کەو دەیقاسپاند.

ڕێنوێنەکە هەمدیس بوتڵە شەرابەکەی نایەوە بەسەریەوەو چۆڕبڕیکردو گوتی:" قەشەیینە ببوورن، من چوومەتە فیرقەی خۆشگوزەرانییەوە!" وایگوت و دەسوبرد بەردێکی کردە سەرین و زۆر بەخێرایی خاچی کێشاو لێنووست.

بۆ بەیانی ڕۆژی شادومانیی خودا بوو، ئاسمان سامالْ و درەخت و بەردەکان دەدرەوشانەوە، خۆر گەورەو ئالْتونیی هەلْگژا، فرانسیسکۆسمان نایەوە سەر گوێدرێژەکەو کەوتینەوە ڕێ.

بە گوندێکی گەورەدا ڕۆیشتین، بیرم نەماوە ئەو گوندە ناوی چ بوو. فرانسیسکۆس گوتی دەخوازێ لەوێ ڕاوەستین تا پەیڤی خودا نوتقکا، بەلاّم جوتیارەکە پەلەی بوو.

- " گەر بکەویتە ڕاگەیاندنی پەیڤی خودا بە گوێی ئەم جوتیارانەداو بۆ ئەوەی زانیارییان لە بارەی شتی سەیرەوە فێرکەیت، ئەوا بە سالێکی تریش ناگەینە ئالڤێرنا. جگە لەوە منیش پەلەمە زوو بگەمەوە مالّەوە، بمبوورن، من وەکو ئێوە نیم، ئیشم زۆرەو دەبێ پێیاندا ڕاگەم. من کار دەکەم بۆ ئەوەی زانیاریی بدەمە ئەرز لەبارەی شتی سەیرەوە، تا فێر بێت گوڕ بداتە تۆوەکان و منیش بتوانم زگی منالّەکانم تێرکەم، تا مێوەکانیش ترێ بگرن و منیش بتوانم بیانفلیقێنمەوەو بیانکەمە شەراب. ئێ ئێمە دەبێ کارێك بکەین کە تیایدا ستایشی خودا بکەین!"

فرانسیسکۆس تکای لێکرد: " تەنها ساتێك، دەخوازم تەنها دوو وشەیان پێڕاگەیەنم...."

- " فریوم مەدە، کوا پەیڤی خودا کۆتایی هەیە! تۆ دەدوێیت و هەر دەدوێیت و سەرخۆشدەبیت، کتێبی پیرۆز دەکەیتەوەو لە هەوادا ڕایدەوەشێنیت، ئیتر ئەوسا کێ دەتوانێ هێورتکاتەوە؟"

وایگوت و شولکێکی بە گوێدرێژەکەدا کێشاو ئەویش ڕاچڵەکی، خۆی ڕاوەشاندو گوڕێکی خواردەوەو هێندەی نەمابوو فرانسیسکۆس بخاتەخوارەوە. ڕێنوێنەکە سەیریکردم و لەژێر سمێڵە بۆرەکەیەوە پێکەنی.

- " چما قسەکەم ڕاست نییە؟ تۆ دەڵێی چیی؟ من وای دەبینم کە وی لەبەر خەڵك دەرفەتی ڕزگاربوونی بۆ خۆی نەهێشتۆتەوە، بە یەکێك دەڵێ ڕزگار دەبیت و بە یەکێکیتر دەڵێ کات بەدەستەوە نەماوە بۆ ڕزگار بوون. ژنێکی دراوسێمان هەیەو خودا بیێوەیی کات! ناوی خاتوو (کارۆلینا) یە، ئەم کارۆلینایە ژنێکی خەپان و قەڵەو، خاوەن قونێکی

زل و یەك ڕیزی درێژ منداڵە. دەزانی ڕۆژێکیان چیی پێگوتم؟"

دانەوێوەو بۆ ئەوەی فرانسیسکۆس گوێی لێنەبێ، بە گوێیدا چرپاندم.

من خۆشیم بەو پیرەمێردە خاکیی و گەشبینە دەهات، دانەویمەوەو لێیمپرسی: "چی پێگوتیت؟ زۆر بەرز مەیڵێ!"

- " گوتی مارینۆی ئازیز (بە ڕاستیی یادمچوو پێتبڵێم کەمن ناوم مارینۆیە.) گوتی مارینۆی ئازیز، ئەوەندە خزمەتی ئەم و ئەوم کردووە نەپەرژاومەتە سەر ئەوەی چ منداڵێك لە مێردەکەم دروستکەم!"

وایگوت و دایە قاقای پێکەنین. گوتی: " ئێوەش هەر واتان لێبەسەرهاتووە، هەی داماوینە!"

ئێمە سەرگەرمی ئەو قسانە بووین و کات تێپەڕیبوو. شادومانیی خودا هەر بەردەوام بوو، باران نەدەباری، سنۆبەرەکان بۆنیان دەهات، خۆریش ئارام، پیرەمێرد تۆزێك خواردنی لە هەگبەکەیدا مابوو، ئەوەشمان خواردو پاشان هەگبەکەی ڕاوەشاند.

- " قەشە خودا خافییز لە ژیانی تیرو تەسەلیی، گەر بۆم هەبێت بپرسم، ناوت چییە؟"

- " برا لیۆن!"

- " خودا حافییز لەژیانی تیرو تەسەلیی برا لیۆنی داماو، کە تۆزێکیتر لەدامێنی چیاکەدا بەجێتان دەهێڵم، ئەوکات هەمدیس دەچنەوە ناو فیرقەی هەژاریی - تۆ چیت گوت - فیرقەی پیرۆزی هەژاریی؟"

- " بەڵێ، فیرقەی پیرۆزی هەژاریی!"

- " ناوی مەهێنە با بیرم نەکەوێتەوە، کە ناوەکەیم بەر گوێ دەکەوێ، موچورکم پێدادێ و مووی سەرم ڕاستدەبێتەوە!"

خۆر خەریکبوو ئاوا دەبوو، لە ناکاوێکڕا لەپێچی ڕێگەکەدا، چیایەکی زۆر کورو سەخت وەدیارکەوت.

مارینۆی پیر دەستی بۆ چیاکە ڕاکێشاو گوتی:" ئەوە ئالڤێرنایە، سلاوی لێبکەن!"

فرانسیسکۆس خاچی کێشا، دەستی هەڵبڕیی و چیاکەی بەرەکەتدا.

گوتی:" خۆشحاڵم به بینینت ئالڤێرنای خوشکم، سڵاو دەکەم لە بەردەکانت و لەو ئاژەڵە کێوییانەی لەناوتا دەژین و سڵاو دەکەم لەو تەیرو لەو فریشتانەی بە ئاسمانەکەتەوەن! ڕۆحی من بنۆڕە، ئەوە خوشکە ئالڤێرنایە، مەترسە!"

من یەك وشەم نەگوت، بەڵکو بە ترسەوە لەچیاکەم دەنۆڕی، تا بڵێی هەڵەت، سەخت و دوور لەئاوەدانیی، لێرەو لەوێ دارستانی سنەوبەر، چەند داربەڕووبەك، دوو باز لەسەر گاشەبەردێك هەڵفڕین و بە ژوور سەری ئێمەوە باڵەکانیان لێکدەدا.

پیرەمێردەکە گوتی:" چەند باشە ئێمە مریشك نەبووین، ئەگینا ئێستا خواردبوویانین و بەرەو بەهەشت، خوداحافیزیمان کردبوو!"

جوتیارێك بە پەلە لەوێوە تێپەڕی، مارینۆی پیر فیکەیەکی بۆ کێشاو ئەویش ڕاوەستا. ڕێنوێنەکەمان چوو بۆ لای، لەچەقی ڕێگەکەدا وتووێژێکی پڕ لە نهێنییان دامەزراند، پاشان بەرەوخسارێکی نائومێدانەوە بۆ لامان گەڕایەوە.

گوتی: " تا ئێرە هاتووم و ئیتر نایەم، ناتوانم ئیتر لەگەڵتانا بێم!"

- " چ بووە مارینۆی پیر؟ ڕێك لەو شوێنەدا کە ڕێگەی بەرەو ژوورکە دەسپێدەکاو پێویستمان پێتە، دەڵێیت نایەم. ئەو هاوڕێیەت چیی پێگوتیت؟"

-" کاپتن لیکۆی سەرەك چەتە لەحەشارگەکەیەوە دابەزیوەو لەدامێنی چیاکەدا بەنهێنیی دەگەڕێ، هەڵبەت برسێتیی زۆری بۆ هێناوە!"

وایگوت و ئەوجا فرانسیسکۆسی لەسەر گوێدرێژە چکۆڵەکە داگرت و لەژێر دارسنەوبەرێکدا، لەسەر بەردێك داینا.

گوتی:" خودا حافییز ئەی پیاوی قەدیسی خودا، تۆ نە ئەرزت هەیەو نە منداڵ، تۆ هیچ لە چەتەو دزان ناترسیت، بەڵام من .....!"

ئەوسا ئاوڕی بۆ من دایەوە، چاوێکی لێداگرتم، بە پەنجەی شایەتمانی ئیشارەتی بۆ ڕێگەی گەڕانەوە کردو بە گوێمدا چرپاندی: " تۆ چ دەڵێیت؟"

- " نا مارینۆی پیر، من ئەرکی خۆم بەجێناهێڵم، تۆ بڕۆ، خودات لەگەڵ بێت!"

شانی هەڵتەکاند، خۆی هەڵدایە سەر گوێدرێژەکەی و ملی ڕێگەی گرتە بەر.

*

لەپاڵ فرانسیسکۆسدا دانیشتم، هەوا سارد نەبوو، بەڵام من دەلەرزیم. لەو شوێنەوەی کەلێی دانیشتبووم، دەنگی وژەی باڵ و چریکەی تەیرم دەهاتە گوێ، چاوانم هەڵبڕی و خودایە چیم بینی؟ پۆلێك مەل لە هەموو جۆرەکان- چۆلەکە، کلاوکوڕە، سوێسکە، کەنەسمەو قژقڕەو کەوێك دەوریاندابووین و بۆیان دەچریکاندین، وەك بڵێی بەخێرمان بێنن بۆ زێدەکەیان. تا دەهات ئازایەتییان دەهاتەبەرو زیاترو زیاتر لێمان نێزیکدەبوونەوە، تا ئیدی دواجار بە دەوری پای فرانسیسکۆسدا کۆبوونەوە.

فرانسیسکۆس، وروژاوو لەبەرخۆیەوە گوتی: " برا تەیرەکانم، برا تەیرەکانم، بەڵێ، بەڵێ، من برای ئێوەم کە لە

ولاتێکی دوورو غەریبەوە هاتووم، هاتووم تا پێکەوە لەم چیا سەختەدا بژین، گەر پێویستتان بەهەر شتێك بوو، پێمبڵێن و حەقتان نەبێت، من داواکەتان دەگەیەنمە بابمان، دەیگەیەنمە خودا، ئەوسا هەرچیتان ویستبێ بۆتان جێبەجێ دەبێ!"

کەوەکە لەبەر پای فرانسیسکۆسدا گوێی ڕادێرابوو، هەروەك بونیام سەری بەلایەکدا وەرگێڕاو هاوڕێیانە گوێی ڕادێرا.

ئەو کاتەی ئێمە سەرسامیی ئەو موجیزەیە لە خۆوەی پێچابووین، دوو جوتیار بەڕاکردن هاتن و هاواریان لێکردین:

- " هەی داماوینە، ئەوە بۆچیی لێرەدا دانیشتوون؟ وا لیکۆ لە چیاکەوە دادەبەزێ!"

- " لە کوێوە؟"

- " لەوێوە!"

من ترسام و ڕاپەڕیم.

- " با بڕۆین برا فرانسیسکۆس، با بڕۆین!"

- " لێرەبە ئەی پیاوی بەگومان، من دەڕۆم و لیکۆ دەبینم. ئارامبە، خودا بەدەسەڵاتەو دەتوانێ لیکۆ بکاتە مەڕ!"

هەستایە سەر پا و بەرەو ئەو ئاراستەیە چوو کە دوو جوتیارەکە ئاماژەیان بۆ کرد، من تەنێ مامەوە، ڕوخسارم بە سەرقۆڵی جبەکەم شاردەوەو چاوەڕێمکرد. دەمزانی خودا ئەوپەڕی بەدەسەڵاتە، بەڵام بە تەواوی متمانەم پێی نەبوو، ئاخر وی چەندین جار لێگەڕابوو تا ئاژەڵگەلی دڕندە خەڵکە ئیماندارەکەی بخۆن، یاخود بە دەستی کافران بکوژرێن! دەی کەواتە باشترین شت خۆ ئامادەی ڕاکردنە، بە قەولی مەسەلەکە: قەدیس جیۆرج یارمەتیمبدە، بەڵام دە ئاخر تۆیش بجوولێ!

شوانێکی کورتەباڵا لەوێوە تێپەڕی و جامێك شیری داپێم، هەمدیس دڵم هاتەوە سەر خۆی. شەرمەزاربووم و لەوەدا بووم هەستم و بکەومە دوای فرانسیسکۆس و بە تەنێ لە خەتەردا بەجێی نەهێڵم، بەڵام دەسوبرد ژێوان بوومەوە، پێموابوو ئێرەم ئەمینترە.

گوێمڕادێرابوو تا هاواری فرانسیسکۆس ببیەم. بەڵام دەوروبەرم ئارام و چ دەنگێك نەدەهات، شەو خەریکبوو لەدەشتەکە هەڵدەساو بەسەر دارزەیتوون و ڕەزەکاندا هەڵدەگژا، هێورهێور بەسەر چیاکەدا سەردەکەوت، هەنگاو بە هەنگاو دونیا دیار نەدەما.

لەناکاوێکرا دەنگی هاوارێکی دڕندانەم لەنێو گاشەبەردەکانی ژوور سەرمەوە ژنەفت، هاوارەکە بەرزو بەرزتر دەبۆوەو تا دەهات نزیکتریش دەبۆوە، ئیدی ئەوەی دەمبیست یەك دەنگ نەبوو، بەڵکو دووان بوون، دەنگێکی گڕو دڕندانەو دەنگێکی لاوازو میهرەبان. دەنگی فرانسیسکۆسم ناسییەوەو ڕاپەڕیم.

دەنگەکان زیاتر نزیکدەبوونەوە، ئەلعان دەمتوانی بە ئاشکرا، وشە گەلی گۆرانییەك ببییەم: (مەسیح لەمردن دێتەوە، لەگەڵ مردندا بەسەر مردندا سەردەکەوێ ....) مەزەندەمکرد ئەو دووانە یەکتریان بینیوەو پێکهاتوون و وا هەنووکەش بۆ پشتیرەکەی خودا دەگەڕێنەوە. لەڕاستیشدا، لەتاریکییەکەدا فرانسیسکۆس و زەلامێکی ڕیشن و پرچ

درێژم بینی کە قۆڵیان کردبوو بە قۆڵی یەکداو ئیشارەتیان بۆ دەکردم.

فرانسیسکۆس بە پێکەنینەوە گوتی:" بنۆڕە، ئەمە کاپتن لیکۆی بەناوبانگە، ئەو ئیتر گورگ نییە، بەڵکە بووەتە مەڕ*
"

سەرەك چەتە مڕاندی:" مەڕ براکەم، بەڵام مەڕێك کە گورگ هەڵدەلوشێ، ئاخر من حونەرەکەی خۆم بیر ناچێتەوە!"

فرانسیسکۆس گوتی:" لە سەرەتادا ئا، بەڵام دەبێ وردە وردە لە خودا نزیکبیتەوەو چیدی گورگیش هەڵنەلوشیت!"

بەڵام لەناکاوێکڕا فرانسیسکۆس لەقسان ڕاوەستا، سەرنجی نوشتەیەکی زیوینی بەسەر سینگە پان و توکنەکەی کاپتن لیکۆوەدا کە شتی لەسەر نووسرابوو، نەیتوانی بە چاوە کزەکانی وشەکان بخوێنێتەوە.

- " ئەوە چییە براکەم؟ چیت لەسەر نووسیوە؟"

سەرەك چەتە لە شەرمدا سوور هەڵگەڕا، نوشتەکەی لێکردەوەو ویستی فڕێیبدا.

---

* **لیکۆ بە گریکیی واتە گورگ. (و. سوێدیی)**

گوتی: " گوناهی کۆنن، مەیخوێنەوە!"

- " با، برا ئارنی** حەز دەکەم بیخوێنمەوە، هەموو گوناهەکانت سڕدرانەوە، ئیدی لیکۆ مردو ئارنی دەژیی!"

ئەوسا نوشتەکەی لەچاوی نزیکخستەوەو خوێندییەوە، نووسرابوو: (دوژمنی خوداو ئینسان!)

کاپتن لیکۆ نوشتەکەی لە دەستی فرانسیسکۆس وەرگرت، لوولی کردو تا دەستی گرتی فڕێیدا.

- " هاوڕێ لەگەڵ خوداو ئینساندا! من دەبێ نوشتەیەکی تر بە کرد بدەم کە لێی نووسرابێ: هاوڕێی خوداو ئینسان! هەنووکەش بە ئومێدی دیدار، فەرموو هەڵگژێ بەسەر ئەو چیایەدا کە کۆنت پێیبەخشیویت. سبەینێ بەیانی زووش خۆم دێم و دوو کوختان لە گڵ و پەلکی درەخت بۆ ڕۆدەنێم، پاشان دادەبەزمە بناری چیاکەو پاسەوانیتان دەکەم، هەی قوڕ بەسەری ئەو کەسەی بەبێ ڕوخسەتی من لێرەوە تێدەپەڕێ!"

** ئارنی بە گریکیی واتە مەڕ. (و. سوێدیی)

دوای ساتێك بیرکردنەوە گوتی:" ڕاوەستن، باشترە خۆم لەگەڵتانا بێم. من لە پێشەوە دەڕۆم، ئاخر چ ڕکەیەك بە چیاکەوە نییەو ڕەنگە ڕێ وێڵکەن!"

ئەوسا بە بازۆڵە بەهێزەکانی فرانسیسکۆسی وەك منداڵێکی چکۆڵە بەرزکردەوەو گوتی:

- " باوکە فرانسیسکۆس با بڕۆین، تۆ چ پێویستت بە گوێدرێژ نییە!"

دوای تاوێك گەیشتینە شوێنێکی تەختانی، داربەڕوویەکی چڕی زۆر گەورە لەناوەڕاستا قەدی ڕاستکردبۆوە.

فرانسیسکۆس گوتی:" برا ئارنی، من ئیتر لەمەولا بەبرا ئارنی بانگتدەکەم. برا ئارنی تکات لێدەکەم کوختەکەی من لەژێر ئەو داربەڕووەدا ڕۆبنێیت و کوختەکەی برا لیۆنیش دوور لەولا ترەوە، تا نە من ئەو ببینم و نە ئەویش من، تا کە بانگیمکرد گوێی لێم نەبێت، براکەم ئاخر من دەمەوێ لێرە تەواوێك تەنیا بم!"

- " بەخۆشحاڵییەوە برا فرانسیسکۆس. سبەینێش بەنان و زەیتون و بەهەر شتێکەوە کە دەستمکەوێ دێم بۆ لاتان تا

لەبرسا نەمرن، ئاخر قەت نەمبیستووە مردوو بتوانێ عیبادەتکا. من هەموو پێداویستییەکتان بۆ دابیندەکەم تا ڕووبەڕووی ناهەمواریی نەبنەوە، من لەدەوڵەمەندان دەسەنم و هەژارانی پێ تێر دەکەم، ئەدی چما حەقی خۆی نییە؟ باوکە فرانسیسکۆس بۆچی سەرت بادەدەیت؟ بێشك ئەوە شەیتان بووە نەك خودا کەسەروەتەکانی دابەشکردووە، بۆیە ئاوها ناعادیلانە دابەشیکردووە، من دەبێ ئەو دابەشکردنە ڕێکخەمەوە!"

بەدەم ئەو قسانەوە دەستی فرانسیسکۆسی ماچکردو ئیدی لەشەودا بزر بوو.

*